

Ms 130922

การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

นายอภิรัฐ ชัยรุ่งเรือง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2564

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายอภิรัฐ ชัยรุ่งเรือง แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

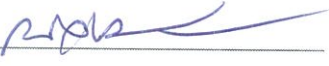

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิราศ จันทระจิต)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกันต์ จังหาร)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเลิง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรัชชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ผู้วิจัย : นายอภิรัฐ ชัยรุ่งเรือง

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการเรียนการสอน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง

ปีการศึกษา : 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์สอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนในเขตอำเภอบรบือ จำนวนครู 18 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบลำดับชั้น เครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติในการเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบเอฟ (F-Test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.26$; S.D. = 0.64) ด้านดำเนินการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.12$; S.D. = 0.45) และ ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.76$; S.D. = 0.54) ตามลำดับ 2) สภาพการจัดการเรียนการสอนของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอนมีสภาพการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : สภาพการเรียนการสอน, สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Condition education and teaching and learning Social Studies, Religion, and Culture for Junior High School Educational Service Area Office 26

Author : Mr.Aphirad Chairungrueang

Degree : Master of Education (Curriculum and instruction)
Rajabhat Mahasarakham University

Advisors : Associate Professor Dr. Poosit Boontongtherng

Year : 2020

Abstract

The purposes of this research were 1) Study the conditions of teaching and learning management Social Studies, Religion and Social Studies Study Group Religion and culture Junior high school Secondary Education Area Office 26, 2) to compare the instructional status on Social Studies, Religion, and Culture Learning Area in lower secondary schools under the Secondary Education Service Area Office 26, classified by gender, educational level, and work experience of teachers. The population was 130 teachers of Social Studies, Religion, and Culture Learning Area in 35 lower secondary schools under the Secondary Education Service Area Office 26 in Maha Sarakham Province, in the academic year 2018. The sample was 18 teachers in Social Studies, Religion, and Culture Learning Area in Borabu School, which was selected based on a stratified random sampling. The research instrument was five-rating scale questionnaire on the instructional status. Data collected were analyzed using statistics including mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and F-test.

The results of this study indicated that 1) overall instructional management status on Social Studies, Religion, and Culture Learning Area in lower secondary level was at a high level (\bar{X} = 4.05 ; S.D. = 0.62). When individual aspects were considered, an aspect with the highest mean was evaluation (\bar{X} = 4.26 ; S.D. = 0.64), followed by implementation (\bar{X} = 4.12 ; S.D. = 0.45), and preparation (\bar{X} = 3.76 ; S.D. = 0.54), respectively.

2) The respondents with different gender, educational level, and teaching experience had indifferent instructional management status with a statistical significance level of .05.

Keywords : teaching and learning, Social Studies; Religion and Culture Learning Area

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters, positioned above a horizontal line.

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า ในการให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการวิจัย ให้ความรู้ตลอดจนแนวทางแก้ไขและปรับปรุง ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความกรุณาดังกล่าวและขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาคร ชัยนันทร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธิณี อรรถากร ที่ได้กรุณา ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้และเก็บข้อมูลในการทำ วิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครู อาจารย์ ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการมาศึกษาต่อ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยน้อมรำลึกและบูชาพระคุณแก่บุพการี ของผู้วิจัย และอาจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นายอภิรัฐ ชัยรุ่งเรือง

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	8
2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	8
2.2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้	19
2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้	21
2.4 บริบทโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26	35
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	60
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
3.2 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย	61
3.3 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	62
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	65

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	68
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4.2 การนำเสนอข้อมูล	69
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
5.1 สรุป	79
5.2 อภิปรายผล	82
5.3 ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	97
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	108
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	112
การเผยแพร่งานวิจัย	124
ประวัติผู้วิจัย	125

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก	37
2.2 ข้อมูลด้านบุคลากร จำนวนตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก	39
2.3 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก	41
2.4 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก	44
2.5 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก	46
2.6 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก	48
2.7 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก	51
2.8 ชั้นจำนวนประชากรจำนวนครูผู้สอนสาระที่ 2 เกี่ยววสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3)	52
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับค่า จำแนกตามเพศ	70
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกวุฒิการศึกษาของครู	70
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกประสบการณ์	70
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สรุปภาพรวมเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน	71
4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน	72
4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน	73
4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน	75

ภาพที่	หน้า
4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตามเพศ	77
4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	77
4.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม ประสบการณ์สอน	78
ข.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของศึกษาสภาพ การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26	109
ข.2 ค่าความเหมาะสมของแบบสอบถามการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26	111

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ ความเข้าใจนั้นไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม สมดุล และยั่งยืน จุดมุ่งหมายสำคัญของรายวิชาสังคมศึกษาโดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาที่ใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้เรียนเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในการสร้างพลเมืองดีของประเทศ อันเป็นรากฐานของพลโลกต่อไป ดังนั้นการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาหรือสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงต้องใช้วิธีการเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างเสริมเติมเต็มประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ความคิด ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ดี ตลอดจนต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน (วิภาพรรณ น. 2560)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารรวมทั้งยังใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในด้านกรวิจัย โดยเฉพาะมาพัฒนาในด้านสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เพราะว่องค์กรประกอบที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอนอยู่ที่ครูและสื่อการเรียนการสอนที่จะนำจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมไปสู่เรียนนั้น จะทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย และยังเป็นสินแร่ความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วสื่อการเรียนการสอนยังมีความสำคัญและมีประโยชน์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น ไม่ต้องเสียเวลาทำความเข้าใจมาก ช่วยประหยัดเวลาตลอดจนช่วยถ่ายทอดความคิดระหว่างครูกับนักเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจอย่างรวดเร็ว และสามารถจดจำเรื่องที่เรียนได้ ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านวิชาการความรู้เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีเนื้อหาวิชาที่ต้องศึกษามากขึ้น สื่อการสอนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญที่ช่วยขยายความรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ถูกต้อง ช่วยประหยัดเวลาที่ต้องอธิบายได้มากและยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในเนื้อหา ที่ค้นพบความถนัดของตนเอง และท้ายที่สุดก็ต้องเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น. 14-15) ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์ และหลักการ

ในการศึกษา คือ การศึกษาให้มีการวิจัยตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การวิจัยที่สร้างคุณภาพชีวิต เพื่อให้คนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริม และสร้างกลไก เพื่อให้คนไทยทุกคน มีโอกาสในทางเลือกที่เข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย จะนำซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศรวมทั้งการเพิ่มศักยภาพแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 , น. 8)

ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ปรับปรุง พ.ศ.2551) ได้กล่าวถึง แนวทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 มาตรา 22 การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดต่อกระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 13) นอกจากนี้ในหมวดที่ 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำราหนังสือ ทางวิชาการสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่นๆ โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ในมาตราที่ 66 ยังได้กล่าวอีกว่าผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการวิจัยในโอกาสแรกที่ทำได้เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น. 27)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้มุ่งเน้นให้มีการวิจัยทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนในความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล และเติมเต็มศักยภาพให้มีความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้แบ่งออกเป็น 5 สาระคือ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ซึ่งจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการบูรณาการ เน้นการพัฒนาค่านิยม จริยธรรม การปฏิบัติและกิจกรรมที่ทำทนาย โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ระบุไว้ชัดเจนว่า การเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 3 มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณในประเด็นปัญหา

ที่หลากหลายมุมมองที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเรียนรู้เรื่องราวความเป็นไปในโลก จากการศึกษาประเทศของตนเอง เปรียบเทียบกับการศึกษาความเป็นไปของประเทศต่าง ๆ ในซีกโลกตะวันออก และซีกโลกตะวันตก (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2545, น. 9)

จากการที่ได้วิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในช่วงระยะเวลา 3 ปี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนราศรีวิทยาคมและโรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 จนถึงปีการศึกษา 2550 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้ ปีการศึกษา 2548 ร้อยละ 63 ปีการศึกษา 2549 ร้อยละ 59 และปีการศึกษา 2550 ร้อยละ 68 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 และจากการวิจัยพบว่าสาระการเรียนรู้ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าสาระอื่นๆ คือ สาระทางภูมิศาสตร์ ซึ่งสาระทางภูมิศาสตร์นี้เป็นสาระสำคัญของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพราะเป็นสาระหลักที่เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ต่างๆ หลายศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมศึกษา ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา ที่มุ่งให้มีความเข้าใจลักษณะของทวีปเอเชียทางกายภาพและตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระหว่างที่ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูลทางภูมิสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนั้นยังต้องเข้าใจถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการ

สร้างสรรค์วัฒนธรรมและมีจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น. 6) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ได้ข้อสรุปถึงสาเหตุที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องจาก ครูที่สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีจำนวนน้อย ครูยังใช้วิธีการสอนแบบ บรรยายเนื้อหาในรายวิชาค่อนข้างมาก ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำสื่อการเรียนการสอนนักเรียนส่วนใหญ่ต้องช่วยผู้ปกครองหารายได้

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สภาพการเรียนการสอน เรื่อง สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นอย่างไร

1.2.2 สภาพการเรียนการสอน เรื่อง สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ ของครู แตกต่างกันหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ของ ครูผู้สอน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยมีขอบ การวิจัย ดังนี้

1.5 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้าน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ปีการศึกษา 1/2561 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนครู 130 คน

ชั้นที่ 1 สุ่มจากโรงเรียนใน สพม. ในระดับอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างคือ อำเภอบรบือ

ชั้นที่ 2 สุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรบือ ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่สอน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชั้นที่ 3 สุ่มจากครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนกลุ่ม สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งหมด 18 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งหมด 18 คน

โรงเรียนบรบือจำนวน 3 คน

โรงเรียนบรบือวิทยาคารจำนวน 3 คน

โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม จำนวน 3 คน

โรงเรียนโนนราศรีวิทยาจำนวน 3 คน

โรงเรียนยางวิทยาคมจำนวน 2 คน

โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร จำนวน 2 คน

โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร จำนวน 2 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) วุฒิต่างการศึกษาของครูผู้สอน
- 3) ประสบการณ์ของครูผู้สอน

1.5.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ สภาพการเรียนรู้ เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ ศึกษาระหว่าง เดือน มิถุนายน-สิงหาคม 2561

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26” หมายถึง โรงเรียนที่จัดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตที่ 26 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาใน อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามทั้งหมด 7 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนบรบือ โรงเรียนบรบือวิทยาคาร โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม โรงเรียนโนนราศรีวิทยา โรงเรียนยางวิทยาคม โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร และโรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร

“สภาพการเรียนรู้” หมายถึง สภาวะหรือสภาพทั่วไปที่เป็นจริงในการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมด้านสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ได้แก่

1. ชั้นเตรียมการ หมายถึง กระบวนการในกิจกรรมด้านเตรียมการของครูผู้สอน ประกอบด้วย การเตรียมตนเอง การเตรียมแหล่งข้อมูล การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์และการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ชั้นดำเนินการ หมายถึง ในกิจกรรมตามหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้เพื่อตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ช่วยกันเรียนรู้ มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เรียนรู้กระบวนการและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้รวมถึงให้คำแนะนำต่อส่วนรวม

3. ชั้นประเมินผล หมายถึง การดำเนิน การวัดผลและประเมินผลของครูผู้สอนโดยวัดและประเมินผลจากสภาพจริง จากการปฏิบัติ จากแฟ้มผลงาน รวมทั้งผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลตนเอง จากการประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic assessment)

“ครูผู้สอน” หมายถึง ครูผู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกเป็น

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษาอื่นๆ หมายถึง ครูที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรีหรือสูงกว่าในสาขาวิชาอื่นๆ ที่ไม่ใช่วิชาเอกหรือวิชาโททางด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2. คุณวุฒิปริญญาตรี

3. ประกาศนียบัตรบัณฑิต

4. ปริญญาโท หรือสูงกว่า

5. ประสบการณ์ในการสอนก็ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอน แบ่งเป็น ดังนี้

5.1 ประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี

5.2 ประสบการณ์ 5-10 ปี

5.3 ประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี

“ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” หมายถึง ชั้นการเรียนรู้ที่การเรียนการสอนระหว่างมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับครูผู้สอน นำไปพิจารณา พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนใน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.7.2 เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร นำไปพิจารณานับสนุนการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้
3. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.1.1 หลักสูตรแกนกลางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด” ดังนั้นผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ

2.1.1.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล

ข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.1.1.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.1.1.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.1.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.1.1.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรมรวม

รวมทั้งมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่จะสามารถอยู่ทั้งมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่จะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก คือ (1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์(2) ซื่อสัตย์ สุจริต (3) มีวินัย (4) ใฝ่เรียนรู้ (5) อยู่อย่างพอเพียง (6) มุ่งมั่นในการทำงาน (7) รักความเป็นไทย และ (8) มีจิตสาธารณะ 11 โดยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดให้ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนดังในแผนภาพที่ 2.1 รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล และพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

นอกจากนี้ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้อันหลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

1) เกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

จากพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาแนวทางการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติไว้ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นมาตรฐานที่ 6 เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาความรู้ ได้ด้วยตนเอง โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้มาเป็นผู้ชี้แนะความรู้และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม”

2) คุณลักษณะผู้เรียนตามความคาดหวังของสังคม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอน นักการศึกษา นักคิด ครูอาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์และกระบวนการเรียนการสอนที่สนองต่อแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยสรุปลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ว่า ผู้เรียนควรเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุขดังนี้

2.1) คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

2.2) คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตนสังคม และประเทศชาติได้

2.3) คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพจากการตกเป็นทาสของอบายมุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพจากลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ข้างต้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์จึงควรเป็นกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยเป็นกระบวนการ เรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทันสมัย เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลายน่าสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผู้เรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาทุกคนต้องเรียนเป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไรในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวทางสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นมีความอดทนอดกลั้นยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรมปรับใช้ในการดำรงชีวิตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและสังคมโลก 17 ซึ่งให้เห็นว่า สังคมศึกษาเป็นวิชาที่สามารถพัฒนาพลเมืองเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมมีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และให้มนุษย์เข้าใจความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย และช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ 5 สาระดังนี้

2.1.2.1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเอง อยู่เสมอรวมทั้งเป็น ประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2.1.2.2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญการเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม

ความเชื่อปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สิทธิ หน้าที่เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2.1.2.3 เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1.2.4 ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีตความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2.1.2.5 ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก การใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาระบบไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา วัฒนธรรมจริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์
3. ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ได้เรียนรู้และศึกษาความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้
3. ได้เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. ได้รับการส่งเสริมให้มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำ ประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคมเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ชี้นำตนเองได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในสังคมได้ตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบไปด้วย 5 สาระได้แก่ 1) ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม 2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ และ 5) ภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นกระบวนการขัดเกลาและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข กล่าวคือ คนดี ได้แก่ การพัฒนาบุคคลให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจดีงาม มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งทางด้านจิตใจและทางพฤติกรรมทั้งที่แสดงออกต่อตนเองผู้อื่น เช่น การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง การมีวินัยและความรับผิดชอบเอื้อเพื่อผู้อื่น รู้หน้าที่เข้าใจยอมรับผู้อื่นซื่อสัตย์ มีจิตสาธารณะ คนเก่งได้แก่ การพัฒนาบุคคลให้มีสมรรถภาพในการดำเนินชีวิตมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน เช่น มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม รู้จักใช้เหตุผล คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ก้าวทันโลก รู้จักบูรณาการความรู้และประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และสุดท้ายคนมีความสุขได้แก่ การมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ การอยู่ร่วมกันในสังคมธรรมชาติ และเทคโนโลยี เช่น รู้จักภูมิใจในตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่มีความสงบทางจิตใจ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้

ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 3) ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การทำหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับสมบูรณ์ เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบและนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนของศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้การเรียนรู้ในสถานศึกษานั้นกำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียน เมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปทำหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนดสถานศึกษาสามารถทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้รายวิชาใหม่ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ในความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่มสาระ ในช่วงชั้นที่ 2 ถึงช่วงชั้นที่ 4 และทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้หรือรายวิชานั้นด้วย สำหรับช่วงชั้นที่ 1 ยังไม่ควรให้เลือกเรียนรายวิชาที่เข้มข้นขึ้นควรเรียนเฉพาะวิชาพื้นฐานก่อนสถานศึกษาต้องทำสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ทำเป็นหลักสูตรรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้ทำเป็นหน่วยกิจ ดังนี้

ระดับประถมศึกษาตอนต้นตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และปีที่ 4-6 เป็นประถมศึกษาตอนปลายการศึกษาในระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่ทำขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิด วิเคราะห์ การ-ติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตนพัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิตให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถ เสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยตลอดจนใช้พื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพมุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้เป็นหน่วยกิจเพื่อให้ความคิดยืดหยุ่นในแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

การกำหนดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาทำเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียนในสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องทำให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ระดับประถมศึกษาตอนต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้สถานศึกษาทำเวลาเรียนเป็นรายปีโดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐานเด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่นๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้นการฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้การสอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้สถานศึกษาทำเวลาเรียนเป็นรายปีโดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง การนำเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทย และคณิตศาสตร์ อาจใช้เวลาลดลง เหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้นสำหรับการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แม้เวลาเรียนจะลดลงยังคงต้องฝึกฝนทบทวนอยู่เป็นประจำเพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาจะมีเวลาอย่างเพียงพอให้เด็กมีโอกาสเล่นทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่างๆ โดยต้องนำเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประมาณร้อยละ 20 ส่วนเวลาที่เหลือสถานศึกษาสามารถทำกิจกรรมอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้ทำเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณ วันละ 4-5 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียน สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทยกลุ่ม คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญควรทำเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อและรายวิชาอาชีพหรือโครงการอาชีพ สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้เวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คติน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิตและมีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การนำเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงนี้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะ สาขา จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจ หรือที่มีความยากในระดับสูงขึ้นไป เช่น แคลคูลัสในคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์ชั้นสูง สำหรับผู้ที่เรียนกลุ่มสาระนี้ได้ดีเป็นพิเศษนอกจากนี้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงรูปแบบในหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในบางกลุ่มสาระ เช่น ศิลปะ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ซึ่งยังจำเป็นต้องเรียนรู้อยู่อาจทำเป็นรายวิชาสั้นๆ หรือรายวิชาเดียวหรือรวมกันในลักษณะบูรณาการเมื่อสถานศึกษานำการเรียนรู้ที่ได้ตามมาตรฐานการเรียนช่วงชั้นที่ระบุไว้แล้วก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงขึ้นไปได้เช่นเดียวกันการทำเวลาเรียนดังกล่าวข้างต้นเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาในระบบสถานศึกษาส่วนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นให้พิจารณายืดหยุ่นเวลาเรียนตามสถานการณ์และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้

การศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาบางประเภทมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาทางด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านต่างๆ การศึกษาสำหรับผู้บกพร่องในด้านต่างๆ ผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษานอกระบบและการศึกษาทางเลือกที่ทำได้โดยครอบครัวและองค์กรต่างๆ การศึกษาเหล่านี้สามารถปรับใช้มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.1.3 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการศึกษาจะต้องเชื่อมโยงกับกระบวนการทางสังคม ระบบเศรษฐกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และต้องสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง ระบบการศึกษาแบบเดิมที่เน้นความรู้ ทำให้ความรู้ไม่อาจพัฒนากับการปฏิบัติมีคุณภาพโดยรวมด้านได้ การจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ เท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน และต้องมีการพัฒนาครูและผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต ซึ่งจากกรอบความคิดของภาคี สรุปลักษณะที่สำคัญของคนใน ที่ควรจะได้รับพัฒนา 3 ด้านดังนี้

2.1.3.1 ด้านความรู้ ความรู้ที่ควรพัฒนาคนคือ จิตสำนึกต่อโลก การเงินเศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นพลเมือง วัฒนธรรมมนุษย์และโลกทางกายภาพ และโลก ธรรมชาติ สุขภาพและสวัสดิภาพ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความรู้พื้นฐาน เชิงทัศนนาการ (Visual Literacy) ความรู้พื้นฐานทางข้อมูลข่าวสาร ความรู้พื้นฐาน ทางพหุวัฒนธรรม (Multicultural Literacy) และความรู้พื้นฐานในเรื่องปริมาณ

2.1.3.2 ด้านทักษะการเรียนรู้และการคิด ทักษะการเรียนรู้และการคิดที่ควรพัฒนาคน คือ ความอยากรู้/จิตแห่งวิทยาการ (Disciplined Mind) การคิดระดับสูง การคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะ การแก้ปัญหา จัดการและแก้ไขความขัดแย้ง ทักษะการสังเคราะห์ (Synthesizingmind) ทักษะการ คิดเชิงสร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรม ทักษะการทำงานเป็นทีม/การทำงานร่วมกัน/การสร้างเครือข่าย ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล/การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะการเรียนรู้ตามบริบท ทักษะด้าน ไอซีที ทักษะการใช้วิธีการเรียนรู้ ทักษะการใช้ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร ทักษะการผลิตนวัตกรรม ทักษะการจัดลำดับความสำคัญ ทักษะการวางแผนและการจัดการเพื่อมุ่งผลลัพธ์ ทักษะการใช้ เครื่องมือจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและเหมาะสม ทักษะการตั้ง คำถามและการวิเคราะห์ ทักษะการหาแนวโน้มและคาดการณ์ความเป็นไปได้และทักษะการรู้คิด

2.1.3.3 ด้านทักษะชีวิตทักษะชีวิตที่ควรพัฒนา คือ ความเป็นผู้นำความสามารถในการ ปรับตัว การใช้เหตุผลที่ดี ความรับผิดชอบต่อนตนเอง สังคม และในฐานะพลเมืองการเข้าถึงคน/การเจรจา การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ความสามารถในการขึ้นนำตนเอง ความกล้าเสี่ยง การจัดการ ความซับซ้อน การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตนเอง ความสามารถในการสื่อสารแบบโต้ตอบ/การ โต้ตอบโดยอิสระ การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมือง ในระดับท้องถิ่นและโลกความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) จิตแห่งความเคารพ (Respectful Mind) และจิตแห่งจริยธรรม (Ethical Mind)

2.2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้

2.2.1 ความหมายและลักษณะของการเรียนรู้

การเรียนรู้มีความสำคัญในการดำรงชีวิต ซึ่งในปัจจุบันสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายช่องทาง หลากหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในสถานศึกษา การเรียนรู้ออนไลน์รวมถึงการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ความหมายของการเรียนรู้ Marcy (2000) ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่าการเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2553, น. 186) ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่าการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือจากการฝึกหัดรวมทั้งการเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร เป็นผลจากประสบการณ์ การฝึกหัดลักษณะของการเรียนรู้ Carroll (1963) ได้กล่าวถึง ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) ความถนัดทางการเรียนของผู้เรียน 2) ความสามารถส่วนตัวของผู้เรียนที่จะเข้าใจการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน 3) ความพยายามในการเรียนของผู้เรียน 4) เวลาที่ใช้ในการเรียนของผู้เรียน 5) คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน 6) ความหาย ลักษณะ องค์ประกอบ และรูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้

2.2.2 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545, น. 362) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้และการออกแบบ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำเป็นต้องอาศัยวิธีการสอนและวิธีการเรียนรู้ที่หลายวิธี ผสมผสานเข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงสภาพผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ สิ่งแวดล้อมและความต้องการ เป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนการที่คนในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะการจัดการ ของผู้สอนและผู้เรียนที่เกื้อกูลกันผู้สอนต้องวิเคราะห์ สาระสำคัญของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียน การสอนที่เหมาะสม และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจนเกิดผลการเรียนรู้ ที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ ชีวิตจริงได้ พระราชบัญญัติแห่งชาติจึงกำหนดไว้ว่าการเรียนรู้จะต้องเน้นให้เกิดความสมดุลทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านกระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการบูรณาการ

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533, น. 460) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการ การเรียนรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

วิชัย ประสิทธิ์ วุฒิเวช (2542, น. 255) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบ ระเบียบครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบการเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่าง ผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมโดยมีกระบวนการที่มีระบบระเบียบลักษณะของการจัดการเรียนรู้อาจ จัดการเรียนรู้มีลักษณะที่เด่นชัดอยู่ 3 ลักษณะ คือ 1) การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนซึ่งหมายความว่าจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมี ปฏิสัมพันธ์ต่อกันและเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อทำให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ด้านความรู้ ความคิดหรือด้านพุทธิพิสัยด้านทักษะกระบวนการหรือด้านทักษะพิสัยและด้านเจตคติหรือด้านจิตพิสัย 3) การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้ก็ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ ของผู้สอนซึ่งหมายความว่าจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับอาศัยความรู้ความสามารถของผู้สอนทั้งด้านวิชาการ (ศาสตร์) ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ (ศิลป์) เป็นสำคัญสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนโดยการจัดการเรียนรู้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการจัดการเรียนรู้จะสำเร็จได้ต้องอาศัยการใช้ทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้

2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการเพื่อนามาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตนและการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการคือ 1) ผู้เรียน 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนถ้าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการนี้ดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก องค์ประกอบดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียนธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขี้บอของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้นส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีความกดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจอาหารเข้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแ้วเดียวเท่านั้น สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและ

ผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหากวิธีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่จำเป็นในการมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตนและการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ผู้เรียน 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และ 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน

2.3.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนงานหรือรูปแบบที่ออกมาเพื่อใช้จัดการเรียนรู้ในลักษณะที่ผู้เรียนและผู้สอนเผชิญหน้ากัน (Face-to-face teaching) ในห้องเรียนหรือในการจัดการเรียนรู้เสริมความรู้ และเป็นรูปแบบที่ใช้ในการจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงหนังสือฟิล์ม วิดีทัศน์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ ตลอดจนกำหนดการจัดการเรียนรู้ระยะยาวแต่ละรูปแบบ การจัดการเรียนรู้จะให้แนวทางการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ด้านต่างๆที่กำหนดไว้โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ Joy and Velli ได้รวบรวมไว้มี 20 รูปแบบแต่ในบทนี้จะเสนอเพียง 6 รูปแบบ ได้แก่

2.3.1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ความคิดรวบยอด (Concept Attainment Model) ใช้ฝึกวิธีการรวบรวมความรู้เข้าเป็นความคิดรวบยอด ซึ่งแนวคิดมาจากการศึกษาพฤติกรรมความคิดของมนุษย์ซึ่งเป็นทฤษฎีของ Bruner (1961) โดยออกแบบมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเกิดความคิดรวบยอดจากการรวบรวมข้อมูลและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ความคิดรวบยอด รูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ สามารถนำไปใช้สอนได้ผลดีกับผู้เรียนในทุกระดับวัย ในกรณีที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ

2.3.1.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การฝึกถามคำถาม (Inquiry Training Model) ใช้ฝึกความเข้าใจในเหตุและผล ความสามารถในการค้นคว้าหาข้อมูล การสร้างสมมติฐาน การพิสูจน์สมมติฐาน แล้วจึงสร้างคำอธิบายหรือกฎขึ้น ได้แนวคิดมาจากผลงานของนักการศึกษาชื่อ Suchman (1962) โดยออกแบบมาเพื่อสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้เหตุผล มีความคล่องแคล่ว และมีความแม่นยำ ในการถามคำถาม ตลอดจนการคาดคะเนโดยการตั้งสมมติฐานและการพิสูจน์ สมมติฐานที่ตั้ง

ขั้นนั้น รูปแบบนี้แต่เดิมคิดขึ้นมาใช้กับวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติแต่ต่อมาได้นำมาประยุกต์ใช้กับวิชาสังคมศึกษา และการฝึกภาคปฏิบัติในด้านชีวิตและสังคมลักษณะการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบนี้เน้นทักษะในการคิดอย่างมีระบบ ให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งต้องมีหลักฐานสนับสนุน ผู้เรียนจะได้รับปัญหาที่ทำให้เกิดความประหลาดใจสงสัย ใครที่จะหาคำตอบ ผู้สอนจะอธิบายให้เห็นถึงปัญหา ผู้เรียนต้องคิดถามคำถามประเภทใช่-ไม่ใช่ และต้องตั้งสมมติฐานซึ่งเป็นการคาดคะเนคำตอบที่ควรจะเป็นไว้ด้วย ผู้เรียนจะทดสอบสมมติฐานด้วยการถามคำถามใช่-ไม่ใช่ มากขึ้น จนกว่าจะพบคำตอบที่ถูกต้อง

2.3.1.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เทคนิคการจำ (Memory Model) ใช้เทคนิคการจำที่เรียกว่า “Mnemonics” เป็นยุทธวิธีให้ผู้เรียนได้ฝึกการจำทำให้ผู้เรียนได้แนวทางการซึมซับข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและง่ายตายอันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในการศึกษาข้อมูล ความรู้ และความคิดรวบยอด ต่าง ๆ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เทคนิคการจำนี้ได้ผ่านการทดสอบในหลักสูตรหลายสาขากับผู้เรียนหลายระดับอายุ และมีความสามารถในหลายลักษณะพบว่าได้ผลเป็นที่พอใจ ผู้สอนจึงควรได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ไปให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบวิธีการที่เขาจะทำงานได้ดีขึ้น นักการศึกษาชื่อ Lorayne and Lucas (1974) เป็นผู้นำไปประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลาย

ดังนั้น ลักษณะการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบนี้จึงเป็นการฝึกเทคนิคการจำให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมี 7 วิธีผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลาย ๆ วิธีรวมกันก็ได้ เทคนิคการจำ 7 วิธีมีดังนี้

- 1) จัดหมวดหมู่ข้อมูลให้ง่ายแก่การจำ
- 2) จัดลำดับข้อมูลเพื่อให้จำง่าย
- 3) เชื่อมโยงข้อมูลโดยใช้เสียงเป็นหลัก
- 4) เชื่อมโยงข้อมูลกับรูปหรือภาพหรือสิ่งที่เห็น
- 5) เชื่อมโยงข้อมูลกับเรื่องราว หรือสิ่งที่คล้ายกันกับสิ่งที่เคยรู้มา
- 6) เชื่อมโยงข้อมูลกับสิ่งที่เกินความจริง
- 7) การทบทวนบ่อย ๆ

2.3.1.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ (Synaptic Model) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ซึ่งได้รับการออกแบบขึ้นโดยนักการศึกษาชื่อ Gordon (1961) จุดเริ่มแรกของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้เกิดมาจากการนำไปใช้เพื่อพัฒนา “กลุ่มสร้างสรรค์” ของหน่วยงานทางธุรกิจที่จะคิดหาวิธีการในการแก้ปัญหาหรือผลิตสิ่งของใหม่ ๆ ต่อมาได้นำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและปรากฏว่าได้ผลดี จึงได้มีการพัฒนาให้เป็นระบบที่เหมาะสมขึ้นในเวลาต่อมารูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้มีลักษณะสำคัญที่เป็นจุดเด่นก็คือ นำเอาการเปรียบเทียบมาให้ผู้เรียนได้คิดพิจารณาและเปรียบเทียบกันอย่างละเอียด

เมื่อการเปรียบเทียบมาถึงจุดหนึ่งผู้เรียนก็จะสามารถเสนอทฤษฎีหรืองานของบทเรียนในมิติที่แตกต่างไปจากกรอบแนวคิดเดิม ๆ ได้อย่างเกิดผลการเปรียบเทียบตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์มี 3 ชนิดคือ 1) การเปรียบเทียบแบบทางตรง (Direct Analogy) เป็นการเปรียบเทียบแบบง่าย ๆ ระหว่างสิ่งของสองสิ่ง ความคิดสองความคิด สิ่งที่มาเปรียบเทียบกันจะเป็นอะไรก็ได้ที่เราต้องการเปรียบเทียบ 2) การเปรียบเทียบแบบบุคคล (Personal Analogy) เป็นการเปรียบเทียบโดยเอาตัวผู้เรียนไปเป็นบางสิ่งบางอย่างที่ผู้สอนยกขึ้น การเปรียบเทียบเช่นนี้ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน มองเห็นบทเรียนเป็นสิ่งที่ไม่ไกลจากตัว มองเห็นแนวในการคิดสร้างสรรค์ จากฐานความคิดของตัวเอง และฐานความคิดจากสิ่งที่ให้เปรียบเทียบ 3) การเปรียบเทียบแบบคู่คำขัดแย้ง (Compressed Conflict) เป็นการเปรียบเทียบอีกชนิดหนึ่งที่น่าเอาคำที่ขัดแย้งกันสองคำมาสร้างเป็นคำใหม่และเป็นความคิดรวบยอดใหม่

2.3.1.5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group Investigation Model) ใช้ฝึกการทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตย ฝึกวิธีการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มาจากแนวความคิดของ Dewey (1971) ออกแบบมาเพื่อนำไปใช้ในวิชาต่าง ๆ กับผู้เรียนทุกระดับอายุ ซึ่งมีจุดเน้นที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์พิจารณาปัญหาให้เป็น และพิจารณาให้รอบด้าน ให้รู้จักวิธีการรวบรวมข้อมูล การตั้งสมมติฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยที่ผู้สอนควรได้จัดกระบวนการกลุ่ม และจัดระเบียบในการทำงานให้แก่ผู้เรียน เพื่อเอื้ออำนวยต่อการรวบรวมข้อมูล และการทำกิจกรรมของผู้เรียน 6) รูปแบบการจัดการเรียนรู้การตัดสินใจอย่างฉลาด (Jurisprudential Inquiry Model) มาจากแนวความคิดของ Shaver (1996) และ Oliver (1980) ใช้ฝึกการตัดสินใจอย่างฉลาดในเรื่องที่เป็นปัญหาของสังคม รูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสำหรับที่จะใช้สอนในเนื้อหาที่เกี่ยวกับปัญหาสังคมหรือปัญหาบ้านเมือง โดยที่ผู้เรียนจะได้ศึกษาสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วได้วิเคราะห์แยกแยะปัญหาและตัดสินใจที่จะเลือกแนวทางแก้ไขที่คิดว่าจะช่วยแก้ปัญหา นั้นได้ เป็นการตัดสินใจที่คำนึงถึงค่านิยมของตนเอง และค่านิยมของสังคมด้วยลักษณะการจัดการเรียนรู้จะสอนวิธีการตัดสินใจมากกว่าจะสอนว่าตัดสินใจเลือกอะไรโดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างฉลาดด้วยตัวเองสรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้นี้แต่ละรูปแบบมีความสำคัญเท่ากันโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สถานที่ กลุ่มบุคคล รวมถึงสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน โดยครูผู้สอนต้องมีการจัดรูปแบบการสอนในลักษณะต่างๆ โดยพิจารณาจากสถานการณ์ สถานที่ กลุ่มบุคคล รวมถึงสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน

2.3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน มาจากคำในภาษาอังกฤษ Instruction แปลว่า การเรียนการสอน และ Teaching ซึ่งแปลว่าการสอน กล่าวโดยรวมคำทั้งสองคำนี้ หมายถึงกระบวนการที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งอื่น ๆ การจัดการเรียนการสอน

2.3.3 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

ยุทธพงษ์ กัยวรรณ (2541, น. 61) ให้ความหมายของ การจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการจัดสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมหรือประสบการณ์ เพื่อผู้เรียนจะได้เรียนรู้ เกิดการเรียนรู้ จากกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดผ่านประสาทของผู้เรียนเองจนทำให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามประสงค์ที่คาดหวังไว้ การสอนจึงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสองทาง คือ การให้และการรับความรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมๆกันทั้งฝ่ายผู้สอนที่เป็นผู้ให้ความรู้และฝ่ายผู้รับ ซึ่งเป็นผู้รับความรู้ ซึ่งในขณะเดียวกันผู้สอนก็เกิดการเรียนรู้จากการตอบสนองของผู้เรียนด้วย

วไลพร คุโณทัย (2548) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้ กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์ และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ดำเนินการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพน่าสนใจและผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การเรียนการสอน คือกระบวนการ ให้ความรู้ ซึ่งเกิดจากการเรียน จากกิจกรรมและจากประสบการณ์โดยการวิเคราะห์ ประมวลผลจากผู้เรียน และทำให้บรรลุในงานที่ได้รับมอบหมาย

2.3.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, น. 8) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะต้องประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้

1. การตั้งจุดประสงค์การสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของการสอนทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเพื่ออะไร ให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เป็นการสอนที่มีเป้าหมาย ขณะเดียวกันการตั้งจุดประสงค์การสอนจะเกิดประโยชน์ต่อผู้สอน ในการเตรียมเนื้อหา การสอนการเลือกใช้วิธีสอน เลือกใช้สื่อการสอน และการวัดผลให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน

2. การกำหนดเนื้อหา องค์ประกอบนี้ หมายถึง การเลือกการจัดลำดับเนื้อหาที่สอนด้วยการกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนอะไร ครูเรียนควรได้รับประสบการณ์ใดบ้างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญเช่นกัน เพราะทำให้ผู้สอนทราบว่าผู้สอนจะสอนอย่างไร ใช้วิธีการใดในการเสนอเนื้อหาหรือสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งจะต้องใช้วิธีการที่เหมาะสม

3. การใช้สื่อการสอน สื่อการสอนเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ชัดเจนและเร็วขึ้น ตลอดจนช่วยสร้างความสนใจได้ดี สื่อการสอนที่ดีจะช่วยให้การสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นและสะดวกต่อตัวแก่ผู้เรียนการเตรียมสื่อการสอนทำให้ผู้สอนทราบว่าใช้อะไรช่วยสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

4. การวัดประเมินผล องค์ประกอบนี้ช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนที่ผ่านมา นั้นบรรลุผลหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ตอนใดหรือจุดประสงค์ใดบ้างที่ยังไม่บรรลุทำให้ผู้สอนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ตรงจุด การวัดผลประเมินผลนี้มีประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สอน ผู้สอนจึงต้องการวัดผลประเมินผลทุกครั้งที่สอน

Gerlach and Ely (1971, p. 13) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมี 6 ส่วนที่สำคัญ คือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) เลือกเนื้อหาวิชา 3) ประเมินพฤติกรรมก่อนการเรียน 4) การดำเนินการสอนซึ่งควบคุมการพิจารณาวิธีการสอน การจัดกลุ่มผู้เรียน การจัดห้องเรียน การจัดเวลาเรียนและเลือกแหล่งวิชาการ 5) การประเมินผลการเรียนและ 6) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงส่วนต่างๆ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547, น. 166) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. นำเสนอกิจกรรมลักษณะของกระบวนการคือมีขั้นตอนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ สอดคล้องกันตั้งแต่ต้นจนจบ
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ครบทุกข้อ
3. ควรมีการนำ-การสอน-การสรุปอย่างเป็นระบบ
4. จัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นกิจกรรมที่แปลกใหม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและมีความสุขในการเรียน
5. การเขียนขั้นตอนการทำกิจกรรมต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน คือ ทำอะไร ทำอย่างไร เพื่ออะไร เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย
6. รายละเอียด ในขั้นกิจกรรมต้องกล่าวโดยไว้ให้ชัดเจน

วิระเดช เชื้อนาม (2550) ได้เสนอแนวคิดที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (Physical Participation) คือเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูลแต่การเรียนรู้ต่างๆที่จะเกิดขึ้น
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสติปัญญาซึ่งก็คือการจัดกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียนสามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียน ให้เกิดความเคลื่อนไหวช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจดจ่อในความคิด สนุกที่จะคิด โดยเรื่องนั้นๆ จะต้องไปยากจนเกินไป
3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจาก

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) คือเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนนั้นมักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความจริงของผู้เรียน

สงคักดิ์ ภูวิภาตววรรณ (2544) เสนอหลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
3. เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างและค้นพบองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง
4. เรียนรู้เพื่อพึ่งตนเองเพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสามารถเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของตนเอง รู้วิธีคิดของตนเองและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิดได้อย่างเหมาะสมไม่เน้นที่การจดจำเนื้อหา

5. เน้นการประเมินตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง
6. เน้นความร่วมมือ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน
7. เน้นรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งอาจจัดได้ทั้งในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นแบบกลุ่มหรือรายบุคคล

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนโดยรวมจากนักวิชาการที่ได้ศึกษามีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ 2) การกำหนดเนื้อหา โดยเลือกและเรียงลำดับเนื้อหาที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ 3) การประเมินพฤติกรรมก่อนการเรียนของผู้เรียน 4) การดำเนินการสอนโดยการจัดกิจกรรมการสอนและใช้สื่อการสอนที่ได้เตรียมไว้ร่วมกัน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการดำเนินการสอน 5) การประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงในองค์ประกอบต่างๆ

2.3.5 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

วาริ ธีระจิตร (2530) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีผลต่อการเรียนรู้ไว้หลายประการดังนี้ 1) ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน 2) ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ 3) ช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย 4) ช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ 5) ช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6) ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหว 7) ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกสนุกสนาน 8) ช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล 9) ช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง 10) ช่วยส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน 11) ช่วยส่งเสริมทักษะ 12) ช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี 13) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานเป็นหมู่ 14) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน 15) ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความซาบซึ้ง ความงามในเรื่องต่างๆ

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึงการจัดรูปแบบการปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการเนื้อหาและดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ รวมไปถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม

2.3.6 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลักการที่ควรคำนึงถึง ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนาของหลักสูตร 2) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ 3) จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน 4) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา 5) จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน 6) จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ ใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม 7) จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรม 8) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด 9) จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 10) จัดกิจกรรมโดยเน้นการเรียนรู้ที่มีความสุข 11) จัดกิจกรรมแล้วต้องสามารถประเมินผลได้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553)

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนควรคำนึงถึง ความต้องการของหลักสูตร ลำดับความสำคัญ อายุของผู้เรียนการจัดกระบวนการคิดและสามารถมาประเมินผลได้

2.3.6.1 การจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบ ครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล โดยเหตุนี้การจัดการเรียนรู้จึงเป็นระบบด้วยเหตุผล 6 ประการคือ 1) ผู้สอนต้องมีการสอบถามสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ สภาพผู้เรียน เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 2) ผู้สอนต้องมีการวางแผน โดยใช้ข้อมูลจากข้อที่ 1 กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ 3) ผู้สอนต้องมีการเตรียมและสร้างสภาพแวดล้อมของการจัดการเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ 4) ผู้สอนต้องมีแนวทางและวิธีสอนตามขั้นตอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ 5) ผู้สอนต้องประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โดยใช้วิธีการวัดและเครื่องมือวัดผลที่วางแผนไว้ 6) ผู้สอนต้องมีการประเมินผลย้อนกลับจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและจากการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของตนเอง (เจียร พานิช, 2544)

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการประเมินผลการเรียนรู้ โดยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม แผนการเรียนรู้ และวิธีการสอน การประเมิน

2.3.6.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงกระบวนการ

การจัดการเรียนรู้เป็นการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และกระบวนการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ควรเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกระหว่างการทำกิจกรรม ผู้เรียนจะได้รับผลการพัฒนาตนเองทางการคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผน การจัดการ และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่เรียกว่าการเรียนรู้ ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าตัวความรู้สิ่งต่างๆเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อจัดการเรียนรู้เชิงกระบวนการ กระบวนการมีหลายชนิด แม้กระทั่งเรื่องเดียวกันยังมีกระบวนการหลากหลาย อาจมีขั้นตอนมากหรือน้อยแตกต่างกันทั้งที่มีจุดประสงค์เดียวกัน ชื่อขั้นตอนของกระบวนการไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไป แต่มีความหมายเดียวกันเป็นกระบวนการเดียวกันกระบวนการเป็น สิ่งที่ผู้สอนจำเป็นต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดเป็นทักษะ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553)

สรุปได้ว่าเหตุผลสำคัญในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มีอยู่ 2 ประการ คือ 1) ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ กับความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียน 2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น พัฒนางาน และมีเจตคติที่ดี

2.3.6.3 กระบวนการที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรต้องการมีหลายกระบวนการ เช่น

1) กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด ใช้สอนคำนิยามศัพท์ แนวคิดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเป็นเบื้องต้นก่อนการเรียนรู้เนื้อหาอื่น มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 1.1) การรับรู้
- 1.2) สังเกตและคิด
- 1.3) จำแนกลักษณะร่วมและสรุป
- 1.4) ทดสอบความเข้าใจ
- 1.5) สรุปแนวทางการคิด

2) กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการซึ่งมีเทคนิคตั้งแต่การรับรู้การจำ การเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ มีขั้นตอนดังนี้

- 2.1) สร้างความคิดรวบยอด
- 2.2) การอธิบาย
- 2.3) การรับฟัง
- 2.4) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์
- 2.5) วิจารณ์
- 2.6) สรุป

3) กระบวนการปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ได้ฝึกฝน มักจะใช้กับการจัดการเรียนรู้ประสบการณ์ด้านทักษะ มีขั้นตอนดังนี้

- 3.1) สังเกตและรับรู้
- 3.2) ทำตามแบบ
- 3.3) ทำเองโดยไม่มีแบบ
- 3.4) ฝึกให้เกิดความชำนาญ

4) กระบวนการสร้างเจตคติ หลักสูตรมีการกำหนดคุณลักษณะและเจตคติที่พึงประสงค์ถ้าจะให้เกิดขึ้นกับบุคคลจำเป็นต้องใช้กระบวนการและระยะเวลาต้องแทรกตามหัวข้อประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสมมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 4.1) สังเกต
- 4.2) วิเคราะห์
- 4.3) สรุป

5) กระบวนการสร้างค่านิยมค่านิยมเป็นส่วนหนึ่งของคุณธรรมที่ต้องเน้นคล้ายเจตคติ แต่ค่านิยมเป็นการยอมรับและนำไปปฏิบัติ จึงควรปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- 5.1) สังเกตและตระหนัก
- 5.2) การวิเคราะห์
- 5.3) การเลือกกำหนดเป็นค่านิยม
- 5.4) เห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติ
- 5.5) สรุปเป็นค่านิยมของตนเอง

6) กระบวนการกลุ่มเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยและเกิดการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรดำเนินการดังนี้

- 6.1) การเลือกผู้นำกลุ่ม

6.2) กำหนดจุดประสงค์และวิธีการ

6.3) การรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิก

6.4) การสรุปผล

7) กระบวนการความรู้ความเข้าใจเป็นกระบวนการที่ใช้ในการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยสิ่งที่ต้องการพัฒนานั้นเป็นเนื้อหาสาระ มีขั้นตอนดังนี้

7.1) สังเกตและตระหนัก

7.2) วางแผนกำหนดแนวทาง

7.3) แบ่งความรับผิดชอบไปแสวงหาความรู้

7.4) พัฒนาความรู้ความเข้าใจ

7.5) สรุปสาระสำคัญ

8) กระบวนการสร้างความตระหนัก เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนสนใจรับรู้ในประสบการณ์ ปรากฏการณ์ในด้านความหมาย ความเป็นไปต่าง ๆ จนเห็นความสำคัญและความจำเป็นของปัญหาโดยมีขั้นตอนดังนี้

8.1) สังเกต

8.2) วิจาร์ณ

8.3) สรุปผล

9) กระบวนการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการหาคำตอบหรือแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีหลักการมีขั้นตอนดังนี้

9.1) สังเกต

9.2) วิเคราะห์

9.3) สร้างทางเลือก

9.4) เก็บรวบรวมข้อมูลหรือทดสอบ

9.5) สรุปผล

10) กระบวนการความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่อยู่ไกลกันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ให้รวมกันอยู่เป็นรูปแบบใหม่มีขั้นตอนคือ

10.1) เตรียมข้อมูล

10.2) รวบรวมข้อมูลและปล่อยความคิดไว้เงียบ ๆ

10.3) เชื่อมโยงความคิด

10.4) ทดสอบความคิดและพิสูจน์ให้เห็นจริง

11) กระบวนการทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดคำนวณและทักษะการแก้โจทย์ปัญหาโดย ทักษะการคิดคำนวณมีขั้นตอนดังนี้

- 11.1) สร้างความคิดรวบยอด
- 11.2) ยกตัวอย่างและสรุปเป็นกฎ
- 11.3) ฝึกประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่
- 11.4) สรุปผลและทักษะการแก้โจทย์ปัญหา มีขั้นตอนดังนี้
 - 11.4.1) ทำความเข้าใจโจทย์ปัญหา
 - 11.4.2) กำหนดแนวทางแก้โจทย์ปัญหา
 - 11.4.3) หาคำตอบ

12) กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีการคิดค้นและการทำงานด้านวิทยาศาสตร์เหมาะสำหรับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และนำไปประยุกต์ใช้ได้กับวิชาอื่น ๆ ได้บางหัวข้อประสบการณ์มีขั้นตอนดังนี้

- 12.1) กำหนดปัญหา
- 12.2) การตั้งสมมติฐาน
- 12.3) การทดลองหรือการรวบรวมข้อมูล
- 12.4) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 12.5) สรุปผล

13) กระบวนการทางภาษาศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการเรียนรู้ภาษา มุ่งให้เกิดการพัฒนาทางด้านทักษะภาษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 13.1) ทำความเข้าใจสัญลักษณ์
- 13.2) สร้างความคิดรวบยอด
- 13.3) ถ่ายทอดหรือสื่อความหมาย
- 13.4) พัฒนาความสามารถ

14) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 9 ประการ เป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาในด้านคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น พัฒนางานและเจตคติที่ดี เป็นกระบวนการที่สังเคราะห์ข้อดีของกระบวนการต่างๆ เข้าด้วยกัน การจัดการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องจัดให้ครบทุกลำดับขั้น ลำดับขั้นของกระบวนการจัดการเรียนรู้ 9 ประการ มีดังนี้

- 14.1) ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
- 14.2) คิดวิเคราะห์และวิจารณ์
- 14.3) สร้างทางเลือกหลากหลาย
- 14.4) ประเมินผลเลือกทางเลือก

- 14.5) วางแผนการปฏิบัติ
- 14.6) ปฏิบัติอย่างชื่นชม
- 14.7) ประเมินระหว่างปฏิบัติ
- 14.8) ปรับปรุงแก้ไข
- 14.9) ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ (สงบ ลักษณะ, 2539)

สรุปได้ว่า กระบวนการที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 14 กระบวนการ มีความสำคัญและความจำเป็นเท่ากัน ขึ้นอยู่กับลักษณะการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงกิจกรรมที่ใช้ในการสอน

2.3.6.4 กระบวนการและประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ให้แก่ผู้เรียนหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

ผู้สอนจึงมีหลักเกณฑ์ที่จะเป็นแนวทางในการเลือกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังนี้

- 1) เลือกประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้หากเป็นทักษะก็ควรเป็น ทักษะที่ปฏิบัติแล้ว ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2) เลือกประสบการณ์ที่ผู้เรียนพึงพอใจ สนุก น่าสนใจ ไม่ซ้ำซาก มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและความพึงพอใจ ซึ่งจะเป็นผลให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน
- 3) เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถทางด้านร่างกายของผู้เรียนที่จะปฏิบัติได้และควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมเพื่อจัดกิจกรรมใหม่ได้ต่อเนื่อง
- 4) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้หลายๆ ด้าน
- 5) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จำเป็นว่าผู้เรียนทุกคนต้องทำกิจกรรมอย่างเดียวกันหมด ควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เลือกทำอย่างหลากหลายจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวผู้สอนจึงควรจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนตามลำดับความสำคัญจากรูปธรรม (Concrete) ไปสู่นามธรรม (Abstract) โดย Edgar Dale นักการศึกษาชาวอเมริกันได้อธิบายถึงการจัดลำดับความสำคัญของการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนไว้ 10 พวกต่อกันเป็นขั้นรูปกรวย เรียกว่า กรวยประสบการณ์ (Cone of Experience)

5.1) ประสบการณ์ตรง (Direct Experience) คือ การเรียนรู้ที่ต้องใช้ของจริง หรือการให้ผู้เรียนได้ลงมือค้นคว้า ทดลอง หรือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การดู การลิ้มรส การดมกลิ่น การฟังเสียง และการสัมผัส

5.2) ประสบการณ์รอง (Contrived Experience) ใช้หุ่นจำลองมาให้ผู้เรียนได้สัมผัส ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์รองซึ่งคล้ายคลึงกับประสบการณ์ตรงมากที่สุด

5.3) ประสบการณ์นาฏการ (Dramatized experience) คือ การแสดงละครในห้องเรียนหรือที่เรียกว่าบทบาทสมมติ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงทำให้มีการเรียนรู้จากการกระทำผู้แสดงย่อมเข้าใจเรื่องราวจำเรื่องได้ส่วนผู้ดูก็จะจำได้ดีและสนใจมากกว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีอื่นๆ

5.4) การสาธิต (Demonstration) ได้แก่ การแสดงให้ผู้เรียนได้เห็นเป็นลำดับขึ้นไป เช่น การทดลองวิทยาศาสตร์ การประกอบอาหาร ฯลฯ

5.5) การศึกษานอกสถานที่ (Fieldtrip) นับเป็นประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ดูได้เห็น ได้ซักถาม ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ มากเหมือนกัน ก่อให้เกิดความคิด มองเห็นปัญหามาซึ่งความรู้จากการได้รับประสบการณ์ตรง

5.6) นิทรรศการ (Exhibition) การให้ผู้เรียนได้ร่วมจัดนิทรรศการหรือการนำผู้เรียนไปชมนิทรรศการ

5.7) ภาพยนตร์และโทรทัศน์ เป็นประสบการณ์ที่มีความเป็นรูปธรรมที่มีทั้งภาพและเสียงใกล้เคียงของจริงมากที่สุด

5.8) การบันทึกเสียง วิชิต์ และภาพนิ่ง ได้แก่ แผ่นเสียง แลบบันทึกเสียง วิชิต์ สไลด์ ฟิล์ม สตรีป รูปภาพและอุปกรณ์เหล่านี้ ผู้เรียนอาจจะได้ยินเสียงหรือได้มองเห็นภาพอย่างใด อย่างหนึ่ง

5.9) ทศนสัญลักษณ์ (Visual Symbols) ได้แก่ แผนที่ แผนภูมิ เป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้ผู้ดูเกิดความเข้าใจอย่างรวดเร็ว

5.10) สัญลักษณ์ของภาษา หรือ วจนสัญลักษณ์ (Verbal Symbol) ได้แก่ คำพูด และ ตัวหนังสือหรือภาษานั้นเอง เป็นประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมมากที่สุด (ทิตินา แซมมณี, 2543)

ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีหลักเกณฑ์ แนวทางการเรียนรู้ได้แก่

- 1) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 2) ผู้เรียนถึงพอใจ
- 3) เหมาะสมกับความสามารถของรายการผู้เรียน
- 4) กิจกรรมมีการส่งเสริมการเรียนรู้หลายด้าน
- 5) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.4 บริบทโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ในบริบทโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เขตอำเภอบรบือ มี 7 โรงเรียน ดังนี้

2.4.1 โรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา แบบสหศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2514 ตั้งอยู่เลขที่ 59 ถนนแจ้งสนิท หมู่ที่ 3 ตำบลศรีพิลา ตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ทั้งหมด 50 ไร่ 17.20 ตารางวา ปีแรกได้รับอนุมัติให้เปิด 2 ห้องเรียน โดยอาศัย อาคารโรงเรียนบ้านบรบือ (บรบือราษฎร์ผดุง) เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว ปีงบประมาณ 2515 โรงเรียนได้งบประมาณก่อสร้างอาคารประกอบอื่นๆ จึงได้ย้ายจากโรงเรียนบ้านบรบือ (บรบือราษฎร์ผดุง) มาตั้งอยู่ในปัจจุบัน เลขที่ 59 หมู่ 3 ตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130 โทรศัพท์ 043-771026 โทรสาร 043-771026 เว็บไซต์ <http://www.bwk.ac.th>

วิสัยทัศน์ (VISION)

มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา สุขภาพดี มีศักยภาพ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (MISSION)

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในทุกวิชา
2. พัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีสุขภาพดี มีศักยภาพ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย (GOAL)

1. เพื่อให้ นักเรียนในโรงเรียนบรบือวิทยาคาร มีความรู้ คู่คุณธรรม นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อให้ นักเรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร มีสุขภาพดี มีศักยภาพ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. โรงเรียนบรบือวิทยาคารมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ศักยภาพของโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2558 นี้โรงเรียนบรปวีทยาการ เปิดสอนตามโครงการ EIS (English for Integrated Studies) และหลักสูตร โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ โดยความร่วมมือกับ สำนักงานคณะกรรมการ- การการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ในด้านการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน คุณครูที่ระลึกอยู่เสมอว่า บุตรหลานของท่านเป็นดั่งแก้วตาดวงใจของผู้ปกครอง พวกเราจึงดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดโดยน่านโยบาย สพฐ. ระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนมาใช้อย่างเข้มแข็ง และครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองส่งเสริมแก้ไขปัญหาให้โรงเรียนมีนโยบายให้ครูทุกคนออกเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างต่อเนื่องประสานเครือข่าย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน สร้างเครือข่ายแกนนำนักเรียนประจำหมู่บ้าน เพื่อดูแลลูกหลานให้ทั่วถึงและช่วย เหลือได้ทันทั่วทั้งที่ โรงเรียนได้นำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้ให้นักเรียนได้เลือกวิชาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังให้นักเรียนได้เรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบไปด้วย กิจกรรมบังคับ และกิจกรรมชุมนุมที่ให้นักเรียนได้เลือกตามความสนใจ ความถนัด ของนักเรียนการเรียนการสอน พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อความดีความรู้และความสุขของผู้เรียน ในอนาคต โรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะร่วมกับชุมชนในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ เป็นคนดี มีความรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตต่อสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ โดยให้มืองค์ประกอบที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีวิสัย ใฝ่เรียนรู้ ชูคุณธรรม นำกีฬา ร่วมพัฒนาสังคม นิยมไทย

ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน

“เจ้าปู่จุมคำสถิตใจกลางดอกทานตะวัน 14 กลีบเหตุที่ใช้ดอกทานตะวัน 14 กลีบเพราะโรงเรียนบรปวีทยาการได้ก่อตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2514”

อักษรย่อของโรงเรียน คือ บ.ค.

สีประจำโรงเรียน คือ เขียว-ขาว เขียวคือ ชีวิต ขาวคือ สัจธรรม (ชีวิตที่ต้องยึดมั่นในสัจธรรม เพื่อเป็นเครื่องค้ำจุน)

ปรัชญาของโรงเรียน คือ นต ธิปัญญา สมาอาภา แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี

คำขวัญของโรงเรียน คือ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ชูคุณธรรม นำกีฬา พัฒนาสังคม นิยมไทย

คติพจน์ของโรงเรียน คือ คิดดี พูดดี ทำดี คบคนดี

ดอกไม้ประจำโรงเรียน คือ ดอกทานตะวัน

ต้นไม้ประจำโรงเรียน คือ ต้นหางนกยูง

อัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ มีความรู้ คู่คุณธรรม

เอกลักษณ์ของโรงเรียน คือ ดนตรีดี กีฬาเด่น

ข้อมูลด้านบุคลากร คือ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชา ดังตารางข้อที่ 1

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/วิทยฐานะ	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1.	นาง สุนันทา พงไธสงค์	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาตรี	สังคมศึกษา
2.	นาย มนูญชัย ทัพเจริญ	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
3.	นาง วราภรณ์ จิณามบุญ	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	หลักสูตรและการสอน
4.	นาย พระละเอียด ดวงกลาง	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
5.	นาย พิเชษฐ์ ทัพโยธา	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
6.	นาง ลักขณา ศรีสารคาม	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	หลักสูตรและการสอน
7.	นาย เหมกร กิจดี	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาตรี	ศิลปะ
8.	นาง สุทธาทิพย์ ลิมาตย์	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา

รวมทั้งสิ้น 8 คน

2.4.2 โรงเรียนบรบือ ตั้งอยู่เลขที่ 769 ถนนแจ้งสนิท ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130 โทรศัพท์ 043-771049 โทรสาร 043-77050. Email : borabu@chaiyo.com และ <http://www.borabu.ac.th> โรงเรียนบรบือเป็นโรงเรียนสหศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 58 ห้องเรียน มีแผนจัดชั้นเรียนเป็น (10-10-7 / 10-10-10)

อักษรย่อของโรงเรียน

บ.ร.

ปรัชญาของโรงเรียน

ระบบการบริหารการศึกษาที่ดี ทำให้เป็น โรงเรียนมาตรฐานสากล

คำขวัญของโรงเรียน

“ตรีศูล ความรู้คือ อารูธ ยอดดงคู่ ความเจริญงอกงาม”

สีประจำโรงเรียน

ชมพู – ฟ้าย

พระพุทธรูปประจำโรงเรียน

พระพุทธรูปพระประธาน (พระพุทธรูปปางลีลา)

ความหมาย องค์พระประธานผู้ซึ่งรู้ซึ่งธรรมของพระพุทธเจ้า ยังความเสน่ห์แห่งคุณธรรม ความดี ให้เป็นประโยชน์ และเจริญอกงามสืบไป

วัฒนธรรมโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนมีความพอเพียง มีจิตอาสา และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย
วิสัยทัศน์ (VISION)

โรงเรียนบรปือเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่คุณธรรม ก้าวล้ำเทคโนโลยี ภายในปีการศึกษา 2558

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบบริหารให้มีคุณภาพ
2. ส่งเสริมให้ครูเป็นครูมืออาชีพ
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นเลิศในทุกด้าน
4. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. พัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป้าหมาย

1. โรงเรียนได้มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพ
2. ครูมีผลงานทางด้านวิชาการ
3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข
4. นักเรียนมีวินัย รับผิดชอบ ประหยัด ซื่อสัตย์ และมีความเป็นไทย
5. ครูและนักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ICT

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

นักเรียนโรงเรียนบรปือมีจิตอาสา

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

โรงเรียนบรปือมีหัวใจบริการ

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

พันธกิจ	เป้าหมาย
1. พัฒนาระบบบริหารให้มีคุณภาพ	1. โรงเรียนได้มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูเป็นครูมืออาชีพ	2. ครู มีผลงานทางด้านวิชาการ
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นเลิศในทุกด้าน	3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา และ ประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข
4. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4. นักเรียนมีวินัย รับผิดชอบ ประหยัด ซื่อสัตย์ และมีความเป็นไทย
5. พัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	5. ครูและนักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ICT

ข้อมูลด้านบุคลากร

จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก ดังตารางข้อที่ 2

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลด้านบุคลากร จำนวนตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิกการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1.	นายปริญญา จันทะคาม	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
2.	นางเขมณัฐ วงศ์พัฒนารณเดช	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาตรี	สังคมศึกษา
3.	นางจรรุชต์ แสงมหาไชย	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
4.	นางสาวอนันต์ญาญ์ เหล่าสมบัติ	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บรรณารักษศาสตร์
5.	นายไพรัตน์ น้อยนนท์	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
6.	นางสาวจุฬารัตน์ เขตชมภู	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาตรี	คหกรรมศาสตร์
7.	นายกริช อุทาภักดี	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
8.	นางสุจินดา ขำดำรงเกียรติ	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	กศ.ม. อื่น ๆ
9.	นางคะนิงนิ อุทาภักดี	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
รวมทั้งสิ้น 9 คน				

2.4.3 โรงเรียนยางวิทยาคม ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านบกพร้าว ตำบลยาง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130 โทรศัพท์ 043-706863 โทรสาร 043-706863 เว็บไซต์: <http://www.yangwit.ac.th> หรือ Email: yaotao48@hotmail.com โรงเรียนยางวิทยาคมเป็นอบต. ขนาดเล็ก มีพื้นที่ 32 ตาราง กิโลเมตร จำนวนประชาชน 1947 คน หญิง 2101 รวมประชาชน 4048 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

ปรัชญาโรงเรียน

คุณธรรมนำความรู้ มุ่งสู่การพัฒนา อยู่ร่วมกับประชาชนอย่างมีความสุข

คติพจน์ของโรงเรียน

ปัญญา นรานํ รตนํ ปัญญาคือแก้วอันประเสริฐของนรชน

คำขวัญของโรงเรียน

เรียนดี ประพฤติดี เป็นศักดิ์ศรียางวิทยาคม

ดอกไม้ประจำโรงเรียน

ดอกทองกวาว (ดอกจาน)

สีประจำโรงเรียน

เขียว – ชมพู

วิสัยทัศน์ (Vision)

ภายในปี 2558 โรงเรียนยางวิทยาคม เป็นโรงเรียนที่พัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเต็มตามศักยภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรมนำความรู้ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเตรียมความพร้อมเข้าสู่ - ประชาคมอาเซียน

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ
2. พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
4. พัฒนาคุณภาพ ศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการศึกษาจากทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา

6. ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เป้าหมาย (Goals)

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมนำความรู้ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์และอัตลักษณ์

ของสถานศึกษา

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ

4. ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน
5. สถานศึกษามีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. สถานศึกษามีการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
8. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้

เอกลักษณ์

ของโรงเรียนยางวิทยาคม คือ ความรู้คู่คุณธรรม

อัตลักษณ์

ของนักเรียนโรงเรียนยางวิทยาคม คือ ยิ้ม ไหว้ ทักทายแบบไทย

ข้อมูลด้านบุคลากร

จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก ดังตารางข้อที่ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิกการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1.	นางสาว ไพริน แคนติ	ครูเชี่ยวชาญ	ปริญญาตรี	สังคมศึกษา
2.	นาย สิทธิชัย ภาภูตานนท์	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
3.	นางสาว ผกาทิพย์ สนิทนิิตย์	ครูผู้ช่วยไม่มีวิทยฐานะ	ปริญญาตรี	นาฏศิลป์

รวมทั้งสิ้น 3 คน

2.4.4 โรงเรียนโนนราศรีวิทยา ตั้งอยู่ที่ บ้านฝาง หมู่ที่ 2 ตำบลโนนราศรี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตที่ 26 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบให้บริการครอบคลุม 13 -หมู่บ้าน นอกเขตพื้นที่บริการ 4 หมู่บ้าน ดังนั้น ในเขตพื้นที่ให้บริการ ได้แก่ บ้านโนนราศรี (หมู่ 1)บ้านฝาง (หมู่ 2) บ้านห้วยทราย (หมู่ 3) บ้านโนนสวรรค์ (หมู่ 4) บ้านเหล่าใหญ่ (หมู่ 5, 13) บ้านผักหวาน (หมู่ 6) บ้านหัวขัว (หมู่ 7) บ้านหนองบัว (หมู่ 8) บ้านบ่อหลุ่ม (หมู่ 9)

บ้านโคกกลาง (หมู่ 10) บ้านแก่น-เท่า (หมู่ 11) บ้านเชียงคำ (หมู่ 12) นอกเขตพื้นที่บริการ ตำบลโนนแดง ได้แก่ บ้านศาลา (หมู่ 8) ตำบลหนองเรือ ได้แก่ บ้านหนองบ่อ (หมู่ 2) บ้านนาเหนือ (หมู่ 11) บ้านนากลาง (หมู่ 12)

มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลก่ำฟ้า

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลดอนงัว

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลโนนแดง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลหนองสิม

ชื่อโรงเรียน

โรงเรียนโนนราศรีวิทยา

อักษรย่อ

น.ช.ว.

สีประจำโรงเรียน

ม่วง – ขาว

ม่วง หมายถึง ความหนักแน่นมั่นคงในศีลธรรม

ขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง

ดอกไม้ประจำโรงเรียน

ดอกตะแบก

คำขวัญประจำโรงเรียน

รักษาศักดิ์ศรี มีคุณธรรม นำวิชาการ สืบสานวัฒนธรรม

ปรัชญาโรงเรียน

สุชา สงฆรส สามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะนำสุขมาให้

สัญลักษณ์โรงเรียน

พระธาตุนาดูน คือ เป็นโบราณสถานสำคัญของจังหวัดมหาสารคาม

รัศมีที่เปล่งเหนือพระธาตุนาดูน คือ พลังของสติปัญญาที่เปล่งออกมาไม่มีที่สิ้นสุด

ลักษณะของชุมชน

เป็นชุมชนที่ประชาชนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ประชากรส่วนใหญ่

1. จำนวนหมู่บ้านในเขตพื้นที่บริการ และนอกพื้นที่บริการ

โรงเรียนโนนราศรีวิทยา มีเขตพื้นที่รับผิดชอบให้บริการครอบคลุม 13 หมู่บ้าน นอกเขต

พื้นที่บริการ 4 หมู่บ้าน

จุดเน้น

1. ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
3. นักเรียนมีศักยภาพในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และพร้อมเข้าร่วมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมั่นคง
4. เพิ่มศักยภาพนักเรียนในด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
5. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความเป็นชาติไทยและดำเนินวิถีชีวิตตาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมั่นคง
6. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรในวัยเรียนทุกคนเข้าถึง โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ลดอัตราการออกกลางคัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
7. นักเรียนครู และสถานศึกษาได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมั่นคง
8. สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและได้รับรองผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
9. สถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตที่ 26

อัตลักษณ์โรงเรียน

มุ่งมั่นในการทำงาน / ซินชมในอาชีพสุจริต

วิสัยทัศน์ (VISION)

โรงเรียนโนนราศรีวิทยาเป็นหน่วยงานที่มีการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณธรรม นำความรู้ โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กระบวนการเรียนรู้ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมั่นคง

พันธกิจ (MISSION)

1. บริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ชุมชนอย่างทั่วถึง
2. ส่งเสริมระบบการบริหารโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่าง มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้
3. หาสื่อในการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียงต่อความต้องการของผู้เรียนในการเรียนการสอน
4. เสริมสร้างทักษะและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมั่นคง
5. ส่งเสริมให้สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดและอบายมุข

6. ส่งเสริม อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

นักเรียนในเขตพื้นที่บริการได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึง มีความรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดำรงชีวิตในสังคม ได้อย่างมีความสุข และเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมั่นคง

ข้อมูลด้านบุคลากร

จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอกดังตารางข้อที่ 4

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิกการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1.	นาย พิรนนท์ เหล่าสมบัติ	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
2.	นาย เต็นชัย แปงเมือง	ครูไม่มีวิทยฐานะ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
3.	นาง เดือนเพ็ญ สังข์งาม	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาตรี	สังคมศึกษา
รวมทั้งสิ้น 3 คน				

2.4.5 โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม 8 หมู่ที่ 19 ตำบลโนนแดง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130 โทรศัพท์ 043-731103 e-mail: maidaeng@hotmail.com และการประชุม วิชาการนานาชาติ: ข้อปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศของอาเซียน ด้านภาษา การแปล ล่ามภาษามือใน โรงเรียนโนนแดงวิทยาคมเป็นโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายใน การดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย

1. การบริหารการศึกษา

โรงเรียนโนนแดงวิทยาคมแบ่งโครงสร้างการบริหารงานเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไปผู้บริหารยึดหลักการบริหาร / เทคนิคการบริหาร แบบ PDCA

2. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาหรือวิสัยทัศน์

โรงเรียนโนนแดงวิทยาคมเป็นสถานศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความเป็นเลิศด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และสามารถประกอบอาชีพที่ ตนเองถนัดได้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถรองรับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาของประชาชนวัยเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเสมอภาค
2. พัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างหลากหลาย
4. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
5. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
6. กิจกรรมบูรณาการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

1. ครุมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. คนใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง
3. บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานร้อยละ 80
4. มีแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร้อยละ 80
5. มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนร่วมกับชุมชนและชุมชนให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ร้อยละ 80
6. บริหารเชิงระบบแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานร้อยละ 75
7. มีระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาและการประเมินภายในสถานศึกษา ร้อยละ 70
8. กิจกรรมมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มีความสามารถด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาร้อยละ 75
9. กิจกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมอาชีพตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียนตามแนวของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 80
10. กิจกรรมบูรณาการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 80

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

“มีความรู้ สุขภาพดี มีวินัย”

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

“ส่งเสริมสุขภาพ มุ่งเน้นคุณธรรม นำชุมชนพัฒนา”

ข้อมูลด้านบุคลากร

จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก ดังตารางข้อที่ 5

ตารางที่ 2.5 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิกการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1.	นาย วิทยา สีสลลา	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
2.	นาง จุฑารัตน์ ชัยแก้ว	ครูไม่มีวิทยฐานะ	ปริญญาตรี	สังคมศึกษา
3.	นาง ดรุณี พวงทอง	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	หลักสูตรและการสอน
4.	นาย วิทยา รังสี	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	หลักสูตรและการสอน
5.	นาง สุนิสา พารา	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	หลักสูตรและการสอน
รวมทั้งสิ้น 5 คน				

2.4.6 โรงเรียนหลายาวิทยาคาร เริ่มแรกเป็นโรงเรียนสาขาโรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ได้รับความอนุเคราะห์อาคารจากโรงเรียนบ้านเหล่ายาว ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ อาศัยอาคารศูนย์เยาวชนตำบลกำพี้เป็นที่สอนชั่วคราว มีนักเรียนจำนวน 48 คน 1 ห้องเรียน ตำบลกำพี้ มีมติให้ใช้ที่สาธารณของบ้านเหล่ายาวเป็นที่ก่อสร้าง จำนวน 48 ไร่ อาคารเรียนชั่วคราว จำนวน 1 หลัง 6 ห้องเรียน โดยเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีครูอาจารย์ 4 คน เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 9 ห้องเรียน ครูอาจารย์ 13 คน ลูกจ้างประจำ 3 คน ต่อแผนกชั้นเรียน

สัญลักษณ์โรงเรียน

เทียนส่องสว่างฐานรองรับด้วยช่อกำพี้มีเมล็ดข้าวดำร้อยเรียงเป็นหยดน้ำล้อมรอบรูปเทียนส่องสว่าง

- ฐานของเทียนมีอักษรย่อว่า ล.ย. มีช่อกิ่งกำพี้ร้อยรับต้นเทียนรูปเทียนส่องสว่าง มีความหมายว่าเทียนย่อมหลอมละลายตนเองเพื่อให้เกิดแสงสว่างแก่สรรพสิ่ง

- ช่อกิ่งกำพี้ ไม่เท่าชนิดหนึ่งที่มีในถิ่นนี้ ซึ่งเป็นที่มาของคำถามตำบลกำพี้

- เมล็ดข้าวดำ เมล็ดข้าวที่ขุดพบในห้องที่แห่งนี้

- หยดน้ำ ดุจน้ำพระทัยสมเด็จพระบรมราชินีนาถที่ทรงพระเมตตาตั้งศูนย์ศิลปาชีพขึ้นที่
ตำบลกำแพง

อักษรย่อโรงเรียน

ล.ย.

ปรัชญาของโรงเรียน

“นตฺถิ ปัญญา สมา อาภา”

ไม่มีแสงสว่างใดเท่าเทียมแสงสว่างแห่งปัญญา

คติพจน์ / วาทะธรรม

การทำดีคือการทำบุญ

สีประจำโรงเรียน

เหลือง - แดง

สีเหลือง หมายถึง ยึดมั่นคุณธรรมนำชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญ ความอดทน มุ่งมั่น นำชีวิตสู่ความสำเร็จ

คำขวัญของโรงเรียน

- คิดดี ทำดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้

ดอกไม้ / ต้นไม้ประจำโรงเรียน

- ดอกคูณ / ต้นคูณ

วิสัยทัศน์ (VISION)

โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคารเป็นสถานศึกษาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพ
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่ความเป็นสากล ภายในปี 2556

พันธกิจ

1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยความร่วมมือทุกภาคส่วน
2. พัฒนาการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่ความเป็นสากล
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เน้นจิตอาสาตามหลักโรงเรียนวิถีพุทธและ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เพื่อพัฒนาสู่ความเป็น
สากล

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
15 ปี อย่างทั่วถึง

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ

4. โรงเรียนมีความเข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนการศึกษาสู่ความเป็นสากล

5. ผู้เรียนทุกคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เน้นจิตอาสาตามหลักโรงเรียนวิถีพุทธและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายโรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร

1. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

3. นักเรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง มีความสุข ต่อการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ส่งเสริมการเรียนรู้ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ผลิตสื่อ และใช้สื่อการสอน พัฒนาการสอนโดยใช้เทคโนโลยีมากขึ้น การสอนแบบโครงงาน

6. การบริหารและการศึกษาของโรงเรียนมีความเข้มแข็งและได้รับความร่วมมือจากชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)

7. ปฏิรูปการศึกษาโดยปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ยึดคุณธรรม นำความรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสามารถฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตยและอนาธิปไตย

8. ร่วมมือกับชุมชนป้องกัน แก้ไขปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมทั้งในและนอกโรงเรียน

ข้อมูลด้านบุคลากร

จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก ดังตารางข้อที่ 6

ตารางที่ 2.6 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1.	นางปัญญาดา วิทักษบุตร	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	สังคมศึกษา
2.	นางบังอร นัตทะยาย	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาตรี	ประวัติศาสตร์
3.	นายซารี ทอดแสน	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	ปริญญาตรี	สังคมศึกษา
4.	นางอ้อมจิตร เหล่าทองสาร	ครูชำนาญการพิเศษ	ปริญญาโท	บริหารการศึกษา
รวมทั้งสิ้น 4 คน				

2.4.7 โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวง - ศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตที่ 26 ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 บ้านโคกใหญ่ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130 โทรศัพท์ 043-731143 ตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2540 บนเนื้อที่ 31 ไร่ ณ ที่สาธารณะประโยชน์บ้านโคกใหญ่ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเขตพื้นที่บริการ 15 หมู่บ้าน ได้แก่

1. บ้านโคกใหญ่ หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 14 อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
2. บ้านเขาน้อย หมู่ที่ 9 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
3. บ้านโคกเสือเผ่า หมู่ที่ 7 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
4. บ้านโนนกลาง หมู่ที่ 11 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
5. บ้านดงมัน หมู่ที่ 6 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
6. บ้านน้ำผึ้ง หมู่ที่ 5 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
7. บ้านม่วง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
8. บ้านขี้เหล็ก หมู่ที่ 3 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
9. บ้านยางนาง หมู่ที่ 2 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
10. บ้านหนองแสง หมู่ที่ 12 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
11. บ้านจั่ว หมู่ที่ 4 และ หมู่ที่ 13 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
12. บ้านโนนม่วง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
13. บ้านภูดิน หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 11 และหมู่ที่ 15 ตำบลหนองม่วง อำเภอบรบือ จังหวัด

มหาสารคาม

ตราเครื่องหมายประจำโรงเรียน

ต้นพระยุ้ง หมายถึง ความเจริญงอกงามของชีวิต

วงเวียน หมายถึง ปัญญาเครื่องนำทาง

หนังสือ หมายถึง ความรู้ที่อยู่รอบตัวเราที่ต้องศึกษาค้นคว้า

สีประจำโรงเรียน คือ สีม่วง-ขาว

สีม่วง หมายถึง ความมั่นคง

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ สะอาด สดใส

ปรัชญาโรงเรียน

“อีโร จ สุข สัม วาโส” นักปราชญ์มีการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

คำขวัญประจำโรงเรียน

“รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่การเรียนรู้”

อักษรย่อโรงเรียน

คือ “น.ม.ค.”

คำขวัญประจำโรงเรียน

“รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่การเรียนรู้”

ต้นไม้ประจำโรงเรียน

คือ ต้นพยูง

ดอกไม้ประจำโรงเรียน

คือ ดอกคูณ หรือดอกกราชพฤกษ์

วิสัยทัศน์

โรงเรียนหนองม่วงวิทยาฯ มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และมีทักษะชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาคุณภาพสู่ระดับอาเซียน
2. มุ่งพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. มุ่งพัฒนาครูและผู้บริหารให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
4. มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
5. มุ่งพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการแนะนำเพราะให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงาม
6. มุ่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้และการบริหาร
7. มุ่งพัฒนาระบบประกันคุณภาพการเรียน แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติ
2. ผู้เรียนใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้เรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ ผลิตผลงานใหม่อย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์
4. ผู้เรียนมีวินัย คุณธรรม และจริยธรรมรับผิดชอบต่อสังคม เป็นพลเมืองดีของสังคม

5. ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ ชื่นชมในวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและประเพณีท้องถิ่น

6. โรงเรียนมีครูและผู้บริหารมืออาชีพ มีความสามารถในการสื่อและนวัตกรรม ICT เพื่อการเรียนการสอนและการบริหาร

7. โรงเรียนมีระบบบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

8. โรงเรียนมีระบบ ICT ใช้ในการบริหารและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

9. ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดหลักการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อัตลักษณ์ของนักเรียน

เป็นคนดี มีทักษะชีวิต

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

สถานศึกษาส่งเสริมทักษะวิชาชีพ

ข้อมูลด้านบุคลากร

จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก ดังตารางข้อที่ 7

ตารางที่ 2.7 ข้อมูลด้านบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิกการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1.	นางสาวกุศล สวาทพงษ์	ครูชำนาญการพิเศษ	-	สังคมศึกษา
2.	นางรุ่งรัตน์ ชูเจริญตรากุล	ครูชำนาญการพิเศษ	-	บริหารการศึกษา
3.	นายสุนทร ไชยสงคราม	ครูชำนาญการพิเศษ	-	บริหารการศึกษา
4.	นายไชยวุธ สุนทร	ครูไม่มีวิทยฐานะ	ปริญญาตรี	อุตสาหกรรมศิลป์
5.	นางลินดา สืบสำราญ	ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์
6.	นางสาวปานชีวัน วงศ์คำจันทร์	ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์
รวมทั้งสิ้น 6 คน				

ปัจจุบันกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจะเรียนรู้ตามเนื้อหาที่ครูอธิบายให้ฟังรวมทั้งนักเรียนวิเคราะห์ลงมือปฏิบัติ ครูขาดรูปแบบการสอนที่เน้นความสนใจของผู้เรียน และใช้สื่อที่ทันสมัยมาช่วยในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ห้ล่าช้าหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2555 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำไว้

ร้อยละ 80 ดังนั้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้เพื่อต้องการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงต้องการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตราโดยใช้แผนผังความคิดประกอบการเรียนรู้โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อช่วยพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามลำดับดังตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 ชั้นจำนวนประชากรจำนวนครูผู้สอนสาระที่ 2 เกี่ยวสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3)

โรงเรียนบรบือ		คน	โรงเรียนบรบือวิทยาคาร	คน
1.	ครูผู้สอน ม.1	3	ครูผู้สอน ม.1	2
2.	ครูผู้สอน ม.2	3	ครูผู้สอน ม.2	2
3.	ครูผู้สอน ม.3	3	ครูผู้สอน ม.3	4
รวม		9	รวม	8
โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร		คน	โรงเรียนโนนราชวิทยา	คน
1.	ครูผู้สอน ม.1	2	ครูผู้สอน ม.1	1
2.	ครูผู้สอน ม.2	1	ครูผู้สอน ม.2	1
3.	ครูผู้สอน ม.3	1	ครูผู้สอน ม.3	1
รวม		4	รวม	3
โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม		คน	โรงเรียนยางวิทยาคม	คน
1.	ครูผู้สอน ม.1	2	ครูผู้สอน ม.1	1
2.	ครูผู้สอน ม.2	1	ครูผู้สอน ม.2	1
3.	ครูผู้สอน ม.3	2	ครูผู้สอน ม.3	1
รวม		5	รวม	3
โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร		คน	-	-
1.	ครูผู้สอน ม.1	2	-	-
2.	ครูผู้สอน ม.2	2	-	-
3.	ครูผู้สอน ม.3	2	-	-
รวม		6	-	-
รวมทั้งสิ้น			จำนวน (กลุ่มประกกร)	28

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ธงชัย โคตรพัฒน์ (2549, น. 69 - 82) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือในด้านแบบ TGT เรื่องกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีความมุ่งหมายคือ (1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค TGT (2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค TGT (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.81 / 84.90 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7602 หรือคิดเป็น ร้อยละ 76.02 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค TGT โดยรวมและเป็นด้าน 4 ด้าน คือ ด้านสาระการเรียนรู้ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

สุวรรณ ฤทธิมนตรี (2535) วิจัยเรื่องสภาพและปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสอนการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างคือครูสังคมศึกษาจำนวน 325 คน สำหรับการตอบแบบสอบถาม และจำนวน 15 คน สำหรับการสัมภาษณ์สรุปผลการวิจัย สภาพกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมพบว่า สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนปรากฏว่า ครูสังคมศึกษาปฏิบัติน้อยในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนสภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรปรากฏว่าครูสังคมศึกษาปฏิบัติมาในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการวัดและประเมินผล แต่ด้านที่ครูสังคมศึกษาปฏิบัติอย่างน้อยคือ กิจกรรมการเสริมหลักสูตรนอกจากนี้ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ปรากฏว่า ด้านที่เป็นปัญหามากคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ ทางด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล แต่ด้านที่เป็นปัญหาน้อยคือ การสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ส่วนปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปรากฏว่า ด้านที่เป็นปัญหามากคือ การวางแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือการวัดและประเมินผล แต่ด้านที่เป็นปัญหาน้อยคือ การกำหนดวัตถุประสงค์

เนตรา มุลดวง (2550, น. 66-75) ได้ศึกษาการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวิถีประชาธิปไตย ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีความมุ่งหมายคือ (1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและก่อนเรียนของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ $86.45 / 85.97$ มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7377 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.77 หลังจากเรียนนักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.05 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวิถีประชาธิปไตยและอนาธิปไตยในระดับมาก

นิภาพร ศรีสุภาพ (2550, น. 61 - 70) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีความหมายคือ (1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning) ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning) มีประสิทธิภาพ เท่ากับ $85.31/83.40$ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ $80/80$ มีดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เท่ากับ 0.6145 คิดเป็นร้อยละ 61.45 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning) เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยและอนาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

สุธรรมมา ภูจอมดาว (2549, น. 82-88) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเจาะจงแบบ Co-op Co-op รวมทั้งสภาพแวดล้อมรอบตัว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคำบงพิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีความมุ่งหมาย (1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเจาะจงแบบ Co-op Co-op เรื่อง สภาพแวดล้อมรอบตัว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบเจาะจงรูปแบบในการใช้ Co-op Co-op เรื่อง สภาพแวดล้อมรอบตัว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ

เจาะจงโดยใช้แบบ Co-op Co-op เรื่อง สภาพแวดล้อมรอบตัว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.33/80.93 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบเจาะจง Co-op Co-op เรื่อง สภาพแวดล้อมรอบตัวโดยรวมอยู่ในระดับมาก

สิริลักษณ์ ภูมิศิริไพบุลย์ (2550, น. 74 - 81) ได้ศึกษาวิจัยกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง หน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบบูรณา โดยมีความมุ่งหมาย (1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่องหน้าที่พลเมืองดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบบูรณา การสอดแทรก (2) เพื่อศึกษาหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมเรื่องหน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบบูรณาการ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่องหน้าที่พลเมือง โดยการสอนแบบบูรณาที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.78/87.69 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่องหน้าที่พลเมือง ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบบูรณาการ เท่ากับ 0.6628 คิดเป็นร้อยละ 66.28 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการสอนแบบบูรณาการโดยรวม อยู่ในระดับมาก

พุทธพร มอญข้าม (2550, น. 101-105) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 26 คน โรงเรียนบ้านขามเรียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.72/83.07 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 68.72 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเจาะจง อยู่ในระดับดี และกิจกรรมการเรียนรู้แบบเจาะจงมีประสิทธิภาพ

ประภารัตน์ สายวงศ์ (2531) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยและอนาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสรุปผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องเรียน (1) เรื่องการวางแผนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลโดยส่วนร่วมว่าเป็นปัญหามากแต่ การดำเนินการสอนเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร (2) เรื่องการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมเห็นว่าเป็นปัญหามาก แต่การวางแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูสังคมศึกษาที่สอนในโรงเรียน

ที่ตั้งในอำเภอเมืองและที่ตั้งในอำเภออื่นๆ ด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสามเรื่อง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร (3) เรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องเรียน ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสามเรื่อง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นเรื่องการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นกัน

ประทุม มงคลวรรณ (2539) วิจัยเรื่องสภาพและปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคัมศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยและอนาธิปไตย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษาที่ 8 โดยใช้แบบ สอบถามครูผู้สอนวิชาสังคัมศึกษา รายวิชา ส.402 สรุปผลการวิจัยพบว่า สภาพกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมพบว่า ด้านการวางแผนการสอน การดำเนินการสอน การวัดและประเมินผลมีอยู่สภาพกิจกรรมในระดับปานกลาง และสภาพที่กิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยส่วนรวมพบว่า กิจกรรม และการดำเนินการ กิจกรรม การวัดและประเมินผลกิจกรรม มีสภาพกิจกรรมในระดับปานกลาง ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่วนรวมพบว่าด้านการวางแผนการสอน การดำเนินการสอน การวัดและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหากิจกรรมการเสริมหลักสูตร โดยส่วนรวมพบว่าด้านกิจกรรม การดำเนินการกิจกรรมการวัดและประเมินผลเป็นในปัญหาในระดับปานกลาง

สรุปงานวิจัยอธิบายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการวิจัยส่วนใหญ่ที่พบปัญหาเป็นปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า การวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมเป็นปัญหามาก แต่การดำเนินการสอนเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย 2) มีแนวทางดำเนินการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งในอำเภอเมืองและที่ตั้งในอำเภออื่นๆ ด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องเรียนปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสามเรื่อง ซึ่งเป็นไปแตกต่างกันและเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) กิจกรรมเสริมหลักสูตร ในการวัดและประเมินผล ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลในแนวทางที่อยู่ประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจซึ่งศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามที่สังคมต้องการ ซึ่งมี

การศึกษาทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมร่วมกับชุมชน และปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งกิจกรรมการเรียนการ

สอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร ต้องปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้ผู้เรียน โดยต้องการให้บุคคลมีความรู้ความสามารถ มีเหตุผลและวิจารณ์ญาณ ตระหนักในบทบาทและมีความรับผิดชอบในสิทธิหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกในสังคมและเป็นพลเมืองดีของชาติ ซึ่งในการสร้างเสริมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีจะต้องมีเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Carter, Faye Isobel (1999) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาสอนวิชาหน้าพลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตและหน้าที่พลเมืองในรัฐมินเนโซต้า โดยเน้นแบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษา ส่วนกลุ่มประชากร ได้แก่ ครูสอนวิชาหน้าพลเมืองวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนมากขาดอุปกรณ์และเครื่องมืออำนวยความสะดวกจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นมากเกินไป จึงไม่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและความถนัดของแต่ละบุคคลได้ทั้งหมด ครูทางด้านสังคมมีเวลาและชั่วโมงมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาสำหรับการเตรียมการเรียนการสอน

Lesser, L. Eric, et al. (2000, pp. 1587-A) ได้ศึกษาการใช้ผังความคิดแบบร่วมมือเพื่อสร้างผลสัมฤทธิ์ความมั่นใจในตนเองด้านหน้าพลเมืองและสังคมของนักเรียนเพศหญิงอยู่ในระดับเกรด โดยใช้คำถาม 1) การใช้ผังความคิดแบบร่วมมือจะให้ผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนหน้าที่พลเมืองและสังคมของนักเรียนหญิงหรือไม่ 2) การใช้ผังความคิดแบบร่วมมือจะส่งผลต่อความมั่นใจในตนเองด้านหน้าที่พลเมืองและทางด้านสังคมของนักเรียนหญิงหรือไม่ 3) ผังความคิดแบบร่วมมือจะส่งผลต่อเจตคติของนักเรียนหญิงที่เรียนหน้าที่พลเมืองและทางด้านสังคมหรือไม่ ใช้การวิจัยกึ่งทดลองและใช้ Pretest-Posttest กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกรดแปด เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ชุด และแบบสอบถามปลายเปิด 2 ชุด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความมั่นใจในตนเองน้อย ระดับคะแนนของนักเรียนของนักเรียนหญิงกลุ่มทดลองสูงกว่าระดับคะแนนของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนหญิงกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความมั่นใจในตนเองน้อยระดับคะแนนของนักเรียนหญิงกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนของนักเรียนหญิงกลุ่มควบคุมจากการสำรวจเจตคติทางด้านหน้าที่พลเมืองแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนน Pretest-Posttest ของนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองไม่เปลี่ยนแปลง และระดับคะแนน Posttest ของนักเรียนหญิงในกลุ่มควบคุมลดลงจากคะแนน Pretest

Bernadette (2002) วิจัยเรื่อง Teaching the “heart and soul” of citizenship: Service-Learning as citizenship education ซึ่งเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีทั้งจิตใจและจิตวิญญาณ โดยใช้การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมในการบริการทางด้านสังคมเพื่อปลูกฝังความเป็นพลเมืองโดยเฉพาะความเป็นพลเมืองดีในมีส่วนร่วมในการบริการทางสังคม เพื่อปลูกฝังความเป็น

พลเมือง โดยเฉพาะความเป็นพลเมืองดีในมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง ซึ่งงานวิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกลุ่มการเรียนรู้โดยการบริหารกลุ่มสังคมและกลุ่มที่ไม่ได้บริการสังคม โดยใช้ข้อมูลจากการตอบแบบสำรวจก่อนและหลังของนักเรียนจำนวน 704 คน การสัมภาษณ์นักเรียน 107 คน และสัมภาษณ์ครูจำนวน 28 คน จากโรงเรียนทุกแห่งในแคลิฟอร์เนียที่เปรียบเทียบแบบสำรวจก่อนและหลังจากการวิจัย จากการวิจัยค้นพบ 4 ประเด็นดังนี้ 1) ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกฝนให้ใช้ประเด็นเกี่ยวกับการใช้การบริการสังคมเป็นกลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี 2) รูปแบบองค์ประกอบของลักษณะความเป็นพลเมืองดีมีหลายองค์ประกอบในโรงเรียน รวมถึงการมีสถานภาพและการมีความประพฤติดี ซึ่งอยู่ในบริบทของการบริการสังคม 3) การเรียนรู้จากการบริการทางด้านสังคมสนับสนุนให้เกิดความเป็นพลเมืองดีที่สมบูรณ์พร้อมทั้งจิตใจและจิตวิญญาณ รวมทั้งก่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่นโดยส่วนรวมในชุมชน 4) ถ้ากล่าวถึงความเป็นพลเมืองอย่างกว้างๆ คือการเป็นสมาชิกในชุมชน โครงการนี้อาจไม่เชื่อมโยงกับการบริการสังคม เพราะการบริการสังคมทำให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกและพฤติกรรมที่ดี แต่ยังไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองของรัฐเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่วัตถุประสงค์ของโครงการในครั้งนี้ต้องการให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองของรัฐเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่วัตถุประสงค์ของโครงการในครั้งนี้ต้องการให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองของรัฐเพิ่มมากขึ้น เช่น การทำให้เยาวชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้มากขึ้น ดังนั้นการเรียนรู้โดยการบริการด้านสังคมยังไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้เพิ่มขึ้น และสุดท้ายนี้ผลจากการวิจัยขอแนะนำว่า มีวิธีการสอนสังคมศึกษาที่จะพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ต้องกำหนดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีให้แน่ชัดและเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองให้เพิ่มมากขึ้น และต้องให้นักเรียนเข้าใจความหมายของความเป็นพลเมืองดีว่าคืออะไร

Carol (1996, pp. 1-33) ได้วิจัยเรื่อง Elementary Teachers' Perceptions of The Characteristic and Development of Good citizenship in Washington State ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามการรับรู้ของครูประถมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อการรับรู้ของครู คือ อายุ พื้นฐานการศึกษา ภูมิหลังและประสบการณ์ของการสอนในผู้เรียนและครู มีผลต่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีให้กับผู้เรียนจึงจะเห็นได้จาก การรับรู้ของครูเรื่องความเคารพนับถือบุคคล มีพฤติกรรมที่ดีทั้งศีลธรรมและจริยธรรมอดทนต่อ - ความแตกต่าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ใช้หล่อหลอมให้กับผู้เรียนได้ด้วยเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจตามการรับรู้ในเรื่องความเป็นพลเมืองดีของครู พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในเรื่องอายุและเพศ

Jenning (2003) วิจัยเรื่อง Transforming civics and citizenship education in the middle years of schooling: an exploration of critical issues informing teachers' theories of action การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นที่การศึกษาความรู้เรื่องหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตของระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อระบุประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญในการให้ความรู้ของครูตามทฤษฎีของการศึกษาครั้งนี้ใช้กรณีตัวอย่างเป็นโรงเรียนที่คัดเลือกจากทางตอนเหนือของนิวเซาท์เวลและทางตะวันออกเฉียงใต้ของควีนแลนด์ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมของครูในกลุ่มที่มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสืบหาทฤษฎีการกระทำในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ในการศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูที่มีประสบการณ์การสอนมาเป็นเวลา 1-3 ปี และมีการสังเกตโดยตรง รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจากความของผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายและเอกสารหลักสูตร และได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในสามประเด็น ดังนี้ ประการแรกคือ การสะท้อนความคิดเห็นของตนเองและของครู ประการที่สองคือ ความเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้ที่หลักสูตรกำหนด และประการที่สามคือ โอกาสในการถ่ายโอนความรู้ไปสู่นักเรียน ผลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้คือ ได้คู่มือที่เป็นโปรแกรมในการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นวิธีการสอนที่สำคัญในเรื่องของหน้าที่พลเมืองและการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีในชั้นเรียนที่เป็นระดับมัธยมศึกษา

สรุปงานวิจัยแบบสำรวจอธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการวิจัยส่วนใหญ่ที่พบปัญหาเป็นปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า การวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมเป็นปัญหามาก แต่การดำเนินการสอนเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย 2) มีแนวทางดำเนินการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูสังคมศึกษาที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งในอำเภอเมืองและอำเภออื่นๆ ในด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องเรียนปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสามเรื่อง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันและเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในต่างประเทศจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพลักษณะความเป็นพลเมืองดี ซึ่งการวิจัยแบบสำรวจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามความต้องการรับรู้ของ โดยมีการศึกษาตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อการรับรู้ของครู คือ อายุ พื้นฐานการศึกษา ภูมิหลังและประสบการณ์การสอนของผู้สอน ที่มีผลต่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีให้กับผู้เรียน และได้มีการศึกษาโดยการเรียนรู้ด้วยการบริหารทางด้านสังคมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีทั้งทางด้านจิตใจและจิตวิญญาณเพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติตนเพื่อผู้อื่นและชุมชนในสังคม นอกจากนี้ได้มีการศึกษาความรู้เรื่องหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในการเป็นพลเมืองดีของระดับมัธยมศึกษา เพื่อระบุประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญในการให้ความรู้ของครูตามทฤษฎี ซึ่งผลที่ได้รับคือคู่มือที่เป็นโปรแกรมในการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นวิธีการสอนที่สำคัญในเรื่องของหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตต่อการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีในชั้นเรียนที่เป็นระดับมัธยมศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังกล่าวเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 ปีการศึกษา 1/2561 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนครู 130 คน

ชั้นที่ 1 สุ่มจากโรงเรียนใน สพม. ในระดับอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างคือ อำเภอบรบือ

ชั้นที่ 2 สุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรบือ ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชั้นที่ 3 สุ่มจากครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กลุ่มอย่างคือ ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งหมด 18 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งหมด 18 คน

โรงเรียนบรบือ จำนวน 3 คน

โรงเรียนบรบือวิทยาคาร จำนวน 3 คน

โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม จำนวน 3 คน

โรงเรียนโนนราศีวิทยา จำนวน 3 คน

โรงเรียนยางวิฑยาคม	จำนวน 2 คน
โรงเรียนหนองม่วงวิทยาการ	จำนวน 2 คน
โรงเรียนเหล่ายาววิทยาการ	จำนวน 2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในแต่ละเขตที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาวะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ คุณวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในแต่ละเขต ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏทุกครั้งี่สอน
- 4 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏบางครั้ง
- 2 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏน้อยครั้ง
- 1 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนแทบไม่ปรากฏเลย

ซึ่งสามารถแบ่งค่าระดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้

- 4.21–5.00 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏทุกครั้งี่สอน
- 3.41–4.20 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏบ่อยครั้ง
- 2.61–3.40 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏบางครั้ง
- 1.81–2.60 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนปรากฏน้อยครั้ง
- 1.00–1.80 หมายถึง สภาพและปัญหาการสอนของครูผู้สอนแทบไม่ปรากฏเลย

(สายชล สิ้นสมบูรณ์ทอง, 2555)

การวิจัยครั้งนี้สร้างแบบสอบถามขึ้น จำนวน 40 ข้อ ตามแนวดำเนิน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, 2530, น. 100) และแนวการเรียนรูที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น. 60) มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการและขั้นประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นหัวข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลองในเรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

3.3 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการเรียนรู้อุปกรณ์การเรียนรู้อินเทอร์เน็ต ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น. 72-73)

3.3.3 สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัย แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร IOC (ภวนาถ แก้วฉวีรัตน์, 2543, น. 221) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.3.5.1 รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี (ร.บ.ด.) รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาเศรษฐศาสตร์และสังคมศึกษา

3.3.5.2 ผศ.ดร.ชาคร ชัยนันทร ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาเขตจันทบุรี (ร.บ.ด.) รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาในด้านกฎหมาย

3.3.5.3 ผศ.ดร.สุทิน อุตถากร ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาเขตจันทบุรี (ร.บ.ด.) รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาสังคมศึกษา

3.3.6 ปรับปรุงแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจอีกครั้งหนึ่ง

3.3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจอีกครั้งหนึ่ง

3.3.8 นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในกลุ่มด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในแต่ละเขตที่จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจน (Clarity) ของคำถามแต่ละข้อ

3.3.9 นำผลจากคำตอบจากข้อ 7 มาวิเคราะห์หาคุณภาพ โดยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ตามวิธีการของ Pearson, Wiersma and Jurs (1990, pp. 139-147) พบว่า แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990, pp. 202-204) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นด้านแบบสอบถามในคำร้อยละ 10 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.10 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 นำหนังสือขอใบอนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ส่งถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เพื่ออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการวิจัย พร้อมหนังสือขอใบอนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สำนักงานเขตถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานงานกับการศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานวิจัยของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รวบรวม เครื่องมือให้ โดยขอรับคืนภายใน 10 วัน

3.4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ไปยังประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 ฉบับ ได้รับคืนมา 97 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

3.5.2 คัดแยกแบบสอบถามตามขนาดโรงเรียน และวุฒิการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และวุฒิการศึกษาอื่น ๆ

3.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

3.5.3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3.5.3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพและสภาพการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) สภาพการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2) ปัญหาจากสภาพการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำมาให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนมาตราส่วนประมาณค่า - (Rating Scale) มี 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแสดงระดับปัญหาโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 101)

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลหาระดับสภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) นำค่าที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 103)

ค่าเฉลี่ย ความหมาย

4.51-5.00 ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 ระดับมาก

2.51-3.50 ระดับปานกลาง

1.51-2.50 ระดับน้อย

1.00-1.50 ระดับน้อยที่สุด

3) เปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนในอำเภอบรบือ เขตการศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ (เวลาในการทำงาน) ของครูผู้สอน ใช้สถิติ t-test (Independent sample) และ F-test (One Way ANOVA)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.6.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

3.6.1.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-Total Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมหรือค่าหาอำนาจจำแนกแบบประเมินระดับความถูกต้อง และแบบวัดความพึงพอใจโดยใช้วิธี Item Total Correlation Coefficient (บุญชม ศรีสะอาดม, 2532, น. 81)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[\sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

(3-1)

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ Y

$\sum x$ แทน ผลรวมของค่าตัวแปร X

$\sum y$ แทน ผลรวมของค่าตัวแปร Y

$\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าตัวแปร X กับ Y

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร X

$\sum y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร Y

N แทน จำนวนคู่ของค่าตัวแปรหรือจำนวนสมาชิกในกลุ่ม

3.6.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) หรือการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินระดับความ

ถูกต้องและแบบวัดความพึงพอใจตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2532, น. 81)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum s^2_i}{s^2} \right] \quad (3-2)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อคำถาม
 $\sum s^2_i$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.6.1.3 หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับจุดประสงค์ โดยหาค่าเฉลี่ย การประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ใช้สูตรการหาดัชนีความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-3)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 หรือ ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.2.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 104)

$$p = \frac{f}{n} \times 100 \quad (3-4)$$

เมื่อ p แทน ค่าร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน ความถี่ทั้งหมด

3.6.2.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3-5)$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.6.2.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum \bar{X})^2}{N(N-1)}} \quad (3-6)$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 \sum แทน ผลรวม

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดลองสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที่ใช้ (t-test Dependent Sample) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 112) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1} \quad (3-7)$$

เมื่อ t แทน สถิติทดสอบที่ใช้กับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญทางสถิติ
 D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องอีกทั้ง เพื่อสะดวกในการเสนอข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนประชากร
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Standard Deviation)
ss	แทน	ผลบวกกำลังสองของเฉลี่ย (Sum of Squares)
df	แทน	ค่าระดับความเป็นอิสระของการผันแปร (Degree of freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลัง (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความนัยสำคัญในการแจกแจงความแปรปรวนของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความนัยสำคัญในการทดสอบความแตกต่างรายคู่
sig. /p	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ (เวลาในการทำงาน) ของครูผู้สอน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เขตการศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ (เวลาในการทำงาน) ของครูผู้สอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการประเมินความพึงพอใจในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วของครูที่มีต่อนักเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพการจัดเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับค่า จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (n=18)	ร้อยละ (100.00)
ชาย	8	44.44
หญิง	10	55.56
รวม	18	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 55.56) และเพศชายจำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 44.44) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกวุฒิการศึกษาของครู

วุฒิการศึกษาของครู	จำนวน (n=18)	ร้อยละ (100.00)
ปริญญาตรี	8	44.44
ประกาศนียบัตรบัณฑิต	4	22.22
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	6	33.34
รวม	18	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 44.44) เป็นครูที่มีคุณวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.34) และเป็นครูที่มีคุณวุฒิมัธยมศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 22.22) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกประสบการณ์

ประสบการณ์ทางการศึกษา	จำนวน(n=18)	ร้อยละ(100.00)
ต่ำกว่า 5 ปี	7	38.89
6-10 ปี	6	33.33
10 ปีขึ้นไป	5	27.78
รวม	18	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทางการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 38.89) ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทางการสอน 6-10 ปี (คิดเป็นร้อยละ 33.33) และผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทางการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.78) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เขตการศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สรุปภาพรวมเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

ด้านภาพรวม	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน	3.76	0.54	มาก
ด้านดำเนินการจัดการเรียนการสอน	4.12	0.45	มาก
ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	4.26	0.64	มาก
รวม	4.05	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการศึกษาการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.26$; S.D. = 0.64) ด้านดำเนินการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.12$; S.D. = 0.45) และด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.76$; S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน

ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน			
1.1 ศึกษาหาความรู้ด้านโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอน	3.47	0.51	ปานกลาง
1.2 ทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของของการจัดการเรียนการสอน	3.42	0.69	ปานกลาง
1.3 วิเคราะห์เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ	3.68	0.58	มาก
1.4 วิเคราะห์เนื้อหาของ มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	3.74	0.45	มาก
1.5 วิเคราะห์และวางลำดับเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3.74	0.73	มาก
1.6 ออกแบบการจัดการเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด	3.95	0.52	มาก
1.7 ออกแบบบทเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	4.05	0.70	มาก
1.8 วางแผนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงของแต่ละภาคเรียน	4.05	0.62	มาก
1.9 ออกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน	3.74	0.65	มาก
1.10 แสวงหาและจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน	3.79	0.63	มาก
รวม	3.76	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$; S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ข้อดังนี้ วางแผนการสอน ในรายวิชาต่าง ๆ เหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงของแต่ละภาคเรียน ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.62) ออกแบบ บทเรียน มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.70) และออกแบบการจัดการ เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.95$; S.D. = 0.52) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ด้านดำเนินการจัดการเรียนการสอน			
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	4.05	0.70	มาก
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและซักถามปัญหา	4.00	0.74	มาก
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3.95	0.62	มาก
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้มีความหลากหลาย	3.95	0.70	มาก
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน	4.11	0.65	มาก
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	3.84	0.76	มาก
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน	3.79	0.63	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
8. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.84	0.66	มาก
9. สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้	4.37	0.59	มาก
10. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	4.37	0.59	มาก
11. ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.47	0.61	มาก
12. ใช้สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	4.32	0.67	มาก
13. ใช้สื่อการสอนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่เรียน	4.32	0.74	มาก
14. ใช้สื่อการสอนที่ใช้มีความทันสมัยอยู่เสมอ	4.32	0.67	มาก
15. ใช้สื่อการสอนที่ใช้มีความหลากหลาย	4.21	0.63	มาก
16. ใช้สื่อการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	4.21	0.71	มาก
17. ใช้สื่อช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น	4.16	0.50	มาก
18. ใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องเสียง เครื่องฉาย มีเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4.16	0.68	มาก
19. ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ มีเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4.11	0.65	มาก
รวม	4.12	0.45	มาก

ตารางที่ 4.6 การจัดการเรียนการสอนเรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$; S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ข้อดังนี้ ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.47$; S.D. = 0.61) สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.37$; S.D. = 0.59) และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.37$; S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน			
1. มีการแจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนเรียน	4.28	0.46	มาก
2. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.28	0.57	มาก
3. การวัดผลและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน	4.39	0.60	มาก
4. มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนก่อนเรียน	4.22	0.80	มาก
5. มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนระหว่างเรียน	4.39	0.60	มาก
6. มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนหลังเรียน	4.28	0.57	มาก
7. วิธีการวัดผลและประเมินผลที่ใช้มีความหลากหลาย	4.22	0.73	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
8. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลมีความ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.17	0.70	มาก
9. ความสอดคล้องความเข้าใจในการกำหนดวิธีการ วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง	4.11	0.58	มาก
10. ศึกษาค้นคว้าความเข้าใจในทำเอกสารหลักฐาน การวัดผลและประเมินผล	4.28	0.66	มาก
รวม	4.26	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การจัดการเรียนการสอนเรื่องกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้าน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$; S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ข้อดังนี้ การวัดผลและ ประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 4.39$; S.D. = 0.60) มีการวัดและประเมินผลความรู้ ของนักเรียนระหว่างเรียน ($\bar{X} = 4.39$; S.D. = 0.60) และมีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียน หลังเรียน ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ (เวลาในการทำงาน) ของครูผู้สอน

เปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ (เวลาในการทำงาน) ของครูผู้สอน

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน	ชาย		หญิง				
	Mean	SD	Mean	SD	T	df	p
1. ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.548	4.31	0.630	0.642	17	0.797
2. ชั้นดำเนินการจัดการเรียนการสอน	4.33	0.816	4.00	0.577	1.028	17	0.124
3. ชั้นประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.548	4.17	0.718	0.996	16	0.755
รวมทั้งหมด	4.50	0.548	4.08	0.669	1.316	16	0.832

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษา สภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

ความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน	ป.ตรี		ป.บัณฑิต		ป.โท หรือสูงกว่า				
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	T	df	p
1. ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.522	4.37	0.610	4.42	0.563	0.565	17	0.563
2. ชั้นดำเนินการจัดการเรียนการสอน	4.27	0.742	4.09	0.652	4.44	0.452	0.615	17	0.452
3. ชั้นประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.652	4.57	0.654	4.50	0.714	0.673	16	0.714
รวมทั้งหมด	4.39	0.640	4.34	0.640	4.45	0.580	1.316	16	1.729

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาต่างคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม ประสบการณ์สอน

ความคิดเห็นสภาพ การเรียนการสอน	ต่ำกว่า 5 ปี		6-10 ปี		10 ปีขึ้นไป				
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	T	df	p
1. ชั้นเตรียมการจัดการเรียน การสอน	4.50	0.548	4.31	0.630	4.47	0.478	0.552	17	0.797
2. ชั้นดำเนินการจัดการเรียน การสอน	4.33	0.816	4.00	0.577	4.54	0.385	0.592	17	0.124
3. ชั้นประเมินผลการจัด การเรียนการสอน	4.50	0.548	4.17	0.718	4.60	0.614	0.662	16	0.755
รวมทั้งหมด	4.50	0.548	4.08	0.669	4.54	0.490	1.771	16	1.676

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์สอนต่างคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบแผนผังความคิด มีขั้นตอนและผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

ครูที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านสังคมผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปสภาพการเรียนการสอน เรื่อง การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอนในความพึงพอใจในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วของครูที่มีต่อนักเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 55.56) และเพศชาย จำนวน 18 คน (คิดเป็นร้อยละ 44.44) ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 8 คน (คิดเป็น ร้อยละ 44.44) เป็นครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.34) และเป็นครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 22.22) ประสบการณ์ทางการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 38.89) ผู้ตอบแบบสอบถามมี ประสบการณ์ทางการสอน 6-10 ปี (คิดเป็นร้อยละ 33.33) และผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ ทางการจัดการเรียนการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.78)

ผลการศึกษาการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัด มหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ใน ระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.26$; S.D. = 0.64)

ด้านดำเนินการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.12$ S.D. = 0.45) และ ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.76$; S.D. = 0.54 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษา สภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาต่างคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตาม ประสบการณ์สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์สอนต่างคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังนี้

5.1.1 การทางด้าน สังคมศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนรู้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาจากสภาพการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม นำมาให้คะแนนตามเกณฑ์การให้ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแสดงระดับปัญหาโดยมีเกณฑ์การให้อยู่ในระดับ ดีหรือดีมากที่ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับการเปรียบเทียบส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจะอยู่ในระดับ เพศ วุฒิการศึกษา มีเวลาในประสบการณ์ในการทำงาน การศึกษาที่สำคัญตามจำนวนที่ระบุ แบบสำรวจ

อธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการวิจัยส่วนใหญ่ที่พบเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า การวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก แต่การดำเนินการสอนเห็นในชีวิตประจำวันศึกษาโดยการจัดการเรียนแบบร่วมมือในระดับอุดมศึกษา 2) มีแนวทางดำเนินการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูสังคมศึกษาที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งในอำเภอเมืองและอำเภออื่นๆ ในด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องเรียนปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจัดอยู่ในระดับมาก 3) กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันและเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในต่างประเทศจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ ลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามความต้องการรับรู้ของผู้ที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ โดยมีการศึกษาตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อการรับรู้ของครู คือ ประสบการณ์ในการทำงานบนพื้นฐานการศึกษา หรือประสบการณ์เรียนการสอนของผู้สอน ที่มีผลต่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีให้กับผู้เรียน และได้มีการศึกษาโดยการเรียนรู้ด้วยการบริหารทางด้านสังคมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีทั้งทางด้านจิตใจและจิตวิญญาณเพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติตนเพื่อผู้อื่นและชุมชนในสังคม นอกจากนี้ได้มีการศึกษาความรู้เรื่องหน้าที่พลเมือง และมีความรู้ให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองด้วยเช่นกัน วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในการเป็นพลเมืองดีของระดับมัธยมศึกษา เพื่อระบุประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญในการให้ความรู้ของครูตามทฤษฎี ซึ่งผลที่ได้รับคือครูที่มีประสบการณ์ในแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นโปรแกรมในการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นวิธีการสอนที่สำคัญต่อการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีในชั้นเรียนที่เป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5.1.2 การศึกษาข้อมูลสภาพการเรียนการสอนในจำนวนครู เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีหนึ่งอันเป็นปัจจัยสำคัญได้มาวิเคราะห์ข้อมูลหา ระดับสภาพ การเรียนการสอนในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยหากมีอยู่ในระดับมาก รวมด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน มีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ข้อดังนี้ การวัดผล และประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 4.39$; S.D. = 0.60) มีการวัดและประเมินผล ความรู้ของนักเรียนระหว่างเรียน ($\bar{X} = 4.39$; S.D. = 0.60) และมีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = 0.57) ตามลำดับ

5.1.3 การเรียนรู้ในการเปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการศึกษาและพฤติกรรม ชั้นเตรียมการจัดการเรียนสอน หรือชั้นประเมินผลการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

และส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันในการเปรียบเทียบความแปรปรวนแต่ละอันจากจุดที่มารวมกันในด้านความคิดบางส่วนอาจอยู่ในเกณฑ์ที่ควรตามกำหนดตามที่ระบุจำนวนและศึกษาหาความรู้ด้านโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หรือทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละประเด็นให้สอดคล้องต่อใจของการศึกษา มีการปฏิบัติตามหลักกรรมที่ไม่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5.2 อภิปรายผล

จากการเปรียบเทียบข้อมูลการศึกษาสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เขตการศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในการเปรียบเทียบผลศึกษาวิเคราะห์ได้ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ตามแนวคิดการศึกษาสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ในการพัฒนาความคิด และความสามารถจำนวนครูผู้ตอบแบบสอบถามในกิจกรรมแต่ละปีในผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 และเพศชายจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 ตามจำนวนของแต่ละบุคคลที่มีประสบการณ์ในแต่ละส่วนเพื่อใช้วุฒิการศึกษาของครูแต่ละคนให้เข้าใจและปฏิบัติงานในแต่ละปีเป็นส่วนสำคัญถึงบางส่วนและไม่แตกต่างกันในแต่ละด้านทั้งร่วมมือช่วยเหลือกันได้หรือให้คำแนะนำบางส่วนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มาเปรียบเทียบกัน หรือมีจุดเด่นไม่แตกต่างกันนักและมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยครูเป็นผู้สอนประกออบกับสื่อการสอนต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจของครูที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนและทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น ส่วนการเรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญใช้กิจกรรมที่หลากหลายช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ครูที่มีวุฒิการศึกษาเป็นผู้สอน มีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนที่ได้รับความรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การนำเสนอผลงาน ตลอดจนรู้จักวิเคราะห์ผลงานอย่างมีเหตุผล ผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม แก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก สามารถนำเสนอประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมา

สัมพันธ์กับการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างสรรคผลงาน และนำความรู้ที่ได้รับไปยุกต์ใช้ ส่งผลให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญาสอดคล้องกับแนวคิดหลักในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทางด้านหน้าที่พลเมือง ของทิสนา แคมมณี (2542 : 14-15) ที่กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ เป็นทักษะในที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เป็นข้อสนับสนุนว่าผู้เรียนที่เรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสังคมไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.2 ครูที่วุฒิทางการศึกษาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถอภิปรายการทดลองได้ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ และกระบวนการคิดเพื่อความเข้าใจ โดยผู้เรียนได้ช่วยเหลือกันเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหา โดยใช้ประสบการณ์ที่ทุกคนมีอยู่ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบทั้งตนเองและกลุ่ม มีความกระตือรือร้นในการเรียน พยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหา และตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม นอกจากนี้ยังพบว่าการเรียนแบบร่วมมือยังส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนเป็นไปได้ดีด้วยดี ปราศจากความกดดัน เนื่องผู้เรียนอ่อนมั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนที่เก่งกว่า ส่วนผู้เรียนที่เก่งกว่าจะได้รับความภาคภูมิใจและยอมรับตนเอง ผลการวิเคราะห์จำนวนครูทางการศึกษาสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูสังคมศึกษาที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งในอำเภอเมืองและอำเภออื่นๆ ในด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องเรียนปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น. 60) มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการขั้นดำเนินการและขั้นประเมินผลในการแยกแยะข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.649) เมื่อพิจารณาจากรายข้อที่พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4 อันดับแรก มีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในด้านสติปัญญาและคุณธรรมของผู้แบบสอบถาม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.612), จัดกิจกรรมการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและซักถามปัญหา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.608), จัดกิจกรรมการเรียน

การสอน ที่ใช้มีความหลากหลาย ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.608) การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.698) ยังเป็นจุดสำคัญด้วยเช่นกันทางการเรียนการสอนตามจำนวนของแต่ละส่วนเมื่อพิจารณาแสวงหาและจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอนมีประสบการณ์ (เวลาในการทำงาน) ต่างคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันในแต่ละด้านและการยอมรับตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น สอดคล้องกับ ดุษฎี กิตติโมภกุล (2551, น. 52-53) ที่ว่าบรรยากาศในการเรียน สภาพอารมณ์ที่ดี และการยอมรับตนเอง ส่งผลให้ทางการเรียนดีขึ้นด้วยเช่นกันเป็นการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้ ทำกิจกรรมและปฏิบัติจริงจนค้นพบความรู้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เป็นข้อสนับสนุนด้านการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการเรียนรู้ของครูที่มีวุฒิการศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2.3 ผลการวิเคราะห์กิจกรรมเสริมหลักสูตรปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันด้านกิจกรรมและดำเนินการสอนในห้องเรียน ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสามเรื่อง ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นเรื่องการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นกัน กมล สุดประเสริฐ (2544, น. 10) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนในปัจจุบันไว้ว่านักเรียนไม่จำเป็นต้องได้รับความรู้จากครูในห้องเรียนเท่านั้น แหล่งการเรียนรู้มีอยู่รอบตัว พ่อแม่ ชุมชน เพื่อน สถาบันทางศาสนา การเรียนรู้จะหาความรู้ด้วยตนเองทุกอย่างจากการอ่านหนังสือพิมพ์ ดู โทรทัศน์ และใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของคอมพิวเตอร์ นักเรียนจะหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสนุกและมีความสุข ไม่ต้องจำมากให้นักเรียนรู้ในสิ่งที่จำเป็นและปฏิบัติจริงจนจำได้เองส่วน สุมน อมรวิวัฒน์ (2526, น. 4-5) ได้กำหนดลักษณะการเรียนการสอนที่ดีในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2550, น. 122) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีโอกาสได้พัฒนาสังคมโดยใช้ความคิดลงมือทำ รวมทั้งความรู้สึก และฝึกความสัมพันธ์ กับเพื่อน บุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเองด้วย รวมทั้งต้องอาศัย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการต่างๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือสร้างความรู้ และความพึงพอใจสอดคล้องกับ ชัญญา อภิบาลกุล (2551, น. 36) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้

และการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนหรืออยู่ในสถานะการจำลอง ดำรงศักดิ์ บุญลา (2551, น. 33) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ใช่วิธีการเรียนรู้โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง แต่เป็นกระบวนการทัศน์ในการเรียนรู้ (Learning paradigm) ซึ่งเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเอง โดยใช้ทักษะที่มีประสิทธิภาพทั้งครูและผู้เรียน มีทัศนคติที่ดีสอดคล้องกับ ประกอบ คุปรัตน์ (2551, น. 3) กล่าวว่า การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ใช่วิธีการสอนแต่จะเป็นแนวคิดในการสอน ครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ และมีความเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นมีความเข้าใจในตนเอง และสอดคล้องกับ ดุษฎี กิตติโมภกุล (2551, น. 52-53) ได้ให้ความหมาย การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้ ทำกิจกรรมและปฏิบัติจริงจนค้นพบความรู้และวิธีการปฏิบัติด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการเรียนการสอน เรื่อง สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในแบบสอบถามในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะครูผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ความก้าวหน้า ความสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้ ส่งผลให้ทางการเรียนดีขึ้นนักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เข้าใจเป็นอย่างดีแล้วใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

กล่าวว่าการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคามเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนที่ครูเปิดโอกาสได้ทำกิจกรรม ยอมรับความคิดเห็นการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน วิชาการ เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักเรียน ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนจะต้องทำร่วมกันซึ่งมี 2 ส่วน ได้แก่ การเรียนเป็นกิจกรรมที่นักเรียนทำ ส่วนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้วจะต้องปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ทั้งแลกเปลี่ยนกันในแต่ละด้าน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เป็นข้อสนับสนุนการปฏิบัติงานในการเรียนการสอนตามหลักธรรมชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยการจัดการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ตามจำนวนครูที่มีวุฒิการศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.3.1 ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจและความถูกต้องของผู้เรียน เพื่อสามารถออกแบบเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในจำนวนครูผู้ตอบสอบถาม ครูมีปัญญาในการจัดกิจกรรม ดังนั้นครูผู้ตอบแบบสอบถามได้สอนในการอธิบายการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดีตามแบบสอบถามที่กำหนดให้เหมาะสมกับเนื้อหา และเวลาแต่ละชั่วโมง เพื่อใช้ในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพตามที่กำหนด

5.3.2 ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อคอยช่วยเหลือแนะนำการออกแบบกิจกรรมแก้ไขข้อผิดพลาด ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับศักยภาพของตนเองตามจำนวนครูผู้ตอบแบบสอบถามที่กำหนดประกอบกับความคิด และช่วยเหลือตามจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

5.3.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ เพื่อสามารถนำความรู้และทักษะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของตนเองในการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตจริงได้ด้วยตนเอง รวมทั้งการฝึกความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อให้การเรียนรู้เกิดจากบทบาทของผู้เรียนเองตั้งแต่มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระที่จะเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มกำลังความสามารถของจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม

5.3.4 การส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เพื่อได้ความรู้ที่เกิดจากการแสวงหาหรือปฏิบัติเข้าใจ จดจำได้ รู้จริง และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามตามที่ประเมิน

5.3.5 การส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ในผู้เรียน และผู้เรียนกับครู ในแง่มุมต่างๆ ทำให้มีความรู้และประสบการณ์กว้างขึ้น สอดคล้องกับลักษณะทางสังคมของมนุษย์ตามจำนวนครูทุกคนในโรงเรียนอำเภอบรบือ ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

5.3.6 การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเองเพื่อเข้าใจตนเองเกี่ยวกับข้อดี และข้อจำกัดและพัฒนาการของตนเอง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเองตามทุกโรงเรียนระบุในแบบสอบถามทั้งหมด

5.3.7 การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ค้นพบไปใช้เพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ที่เรียนมากับการนำไปใช้ในชีวิตจริง ทำให้เกิดความภูมิใจและเป็นแรงเสริมที่อยากเรียนรู้ต่อไป นอกจากนี้การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงจะมีความคงทนสูงสุดตามทฤษฎีกรวยประสบการณ์ (Corn of Experience)

ที่ครูตอบแบบสอบถามที่กำหนด แนวความคิดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นผู้คิดค้น “การเรียนรู้โดยการกระทำ” (Learning by Doing) และเป็นแนวความคิดที่แพร่หลายไปทั่วโลกมานานแล้ว นับเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้” อยู่ต่อมาได้พัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ซึ่งล้วนแต่สนับสนุนแนวคิดพื้นฐานของดิวอี้ทั้งสิ้น

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ผู้เรียนควรศึกษาการศึกษาสภาพการเรียนสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอน ในในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) กิจกรรมที่แสดงถึง ได้แก่ แสวงหาข้อมูลศึกษาทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมายแก่ตนเอง สังเคราะห์ข้อมูลสรุปความรู้ที่ครูตอบแบบสอบถามทั้งหมดในโรงเรียนอำเภอบรบือ ในผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม

5.4.2 ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและ ประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุด (Interaction)

5.4.3 ผู้เรียนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Participation) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอน ในในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ (เวลาในการทำงาน) ของครูผู้สอน

5.4.4 ผู้เรียนควรศึกษาเปรียบเทียบที่ได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต (Process Learning) ในการคิดวิเคราะห์ ที่ครูระบุในแบบสอบถามวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอน เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จังหวัดมหาสารคาม

5.4.5 ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application) ในการบริหารงานต่อการเรียนการสอน ควรยึดหลักการที่ครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางของความสนใจ นั่นคือ เป็นกิจกรรมของนักเรียน โดยนักเรียนและเพื่อนๆ ครูเป็น

ผู้ดำเนินการให้กิจกรรมเป็นไปตามแนวทาง ที่ทำการสอนได้กำหนด นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม
ต่างๆ มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยวิธีใดๆ ก็ตาม ครูเป็นเพียงผู้ควบคุมและแนะนำ เพื่อให้
กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ของหลักสูตรที่การเปรียบเทียบในระดับ
อื่นๆ ในสาระทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบ
ทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ด้วยเช่นกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กมล สุตประเสริฐ. (2544). *รูปแบบการบริหารและการศึกษาแบบกระจายอำนาจ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน, กรม. (2551). *ชุดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: เอกพิมพ์ไทย จำกัด, มปป.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2538). *การศึกษาตลอดชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พ.ส.).
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
- กรมสามัญศึกษา. (2530). *คู่มือการปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). *การคิดเชิงวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- คุณาวุฒิ สีบาล. (2546). *การพัฒนาบทเรียนช่วยสอนพระพุทธศาสนาเรื่องภาษาบาลี และคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยญา อภิบาลกุล. (2542). *กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการฝึกอบรมทางการศึกษา*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). การศึกษาผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนหลักการเรียนรู้อิงเครื่องมืออาชีพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์.
- ดำรงศักดิ์ บุญลา. (2540). การมีส่วนร่วมกับประชาชนในการศึกษา (ภายใต้โครงสร้างการบริหารและการศึกษาที่ไม่กระจายอำนาจ) กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ดุษฎี กิตติโมกกุล. (2552). รายงานเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา. งบประมาณแผ่นดินประจำปี 2552 โครงการบริการวิชาการ แก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทิตนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). สู่การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรส ซีเอสเอ็ม.
- ธงชัย โคตรพัฒน์. (2549). กฎหมายนารัฐกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพรส.
- นิภาพร ศรีสุภาพ. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (การค้นคว้าแบบอิสระและการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตรา มุลดวง. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ศึกษาค้นคว้าอิสระ กศน.). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ประกอบ คุปรัตน์. (2547). ความหมายของ ระบบการเรียนการสอน LMS (Learning Management System). สืบค้นจาก <http://www.learners.in.th/blogs/posts/436596>
- ประทุม มงคลวรรณ. (2539). สภาพและปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประภารัตน์ สายวงศ์. (2531). *ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหากิจกรรมการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประภาศรี สีสื่อไพ. (2543). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). *การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชวรมุณี (ประยูรช ปยุตโต). (2527). *ธรรมานุญชีวิต: พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สมาคมศิษย์เก่ามหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พิศาล สร้อยจันทรา. (2531). *ผลการวิจัยและประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาของไทยเมื่อศึกษาโดยใช้เครื่องมือระดับนานาชาติ*. เอกสารสัมมนาการประชุมวิชาการเนื่องในสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ.
- พุทธพร มอญขาม. (2550). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. การค้นคว้าแบบอิสระทางการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภูวนาถ แก้วฉวีรัตน์. (2543). *ระบบของร่างกาย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยนต์ ชุ่มจิตต์. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอกาส พรินต์ติ้งเฮาส์.
- ยุทธนา วงศ์วีระโยธิน. (2544). *เนื้อหาทออลัมน์วิพากษ์สื่อ ในมติชนสุดสัปดาห์และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ / ยุทธนา วงศ์วีระโยธิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2553). *แนวคิดทางการศึกษาของ “ดร.รุ่ง แก้วแดง”*. สืบค้นจาก <http://www.qlf.or.th>.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2527). *วิธีสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- เรียงชัย หมื่นชนะ. (2535). *มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู*. นครปฐม: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครปฐม.
- โรงเรียนบรบือ. (2551). *ตัวชีวิตและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2527). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2529). *หลักสูตรและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2544). *เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- สถาบันส่งเสริมการสอนการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2545 ก). *คู่มือการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง แนวทางปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการปฏิบัติและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *ทิศทางการอุดมศึกษาของโลกในทศวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *แนวทางการปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- สำรวย สีเสนาะ. (2545). *การศึกษาสภาพและปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิริลักษณ์ ภูมิศิริไพบูลย์. (2550). *พลเมืองดีขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบบูรณาการ สอดแทรก/การศึกษาค้นคว้าอิสระ*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2549). *เกี่ยวกับการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในโรงเรียนวารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 1. 59-67, (มิถุนายน-พฤศจิกายน)*.
- สุจิต เพียรชอบ. (2525). *รายงานการวิจัยคุณลักษณะของเยาวชนไทยที่พึงปรารถนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธรรมมา ภูจอมดาว. (2548). *สภาพแวดล้อมรอบตัวเรากลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/การศึกษาค้นคว้าอิสระ*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2519). *การสอนสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณา ฤทธิมนตรี. (2535). *สภาพปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Allan C. Ornstein and Francis P. Hunkins. (1993). *Curriculum Foundation, Principles and Issues*. (2 nd ed.) Boston: Allyn and Bacon.
- Bernadette, A and William, J., (2005). "Polycarbonates Carbon Nanofiber Composites", *J. European Polymer*, 41, 889-893.
- Carter, Faye Isobel. (1999). "The Effect of Computer-assisted Instruction on Vocational Education High School Students", *Masters Abstracts I*.
- Cronbach, Lee. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing*. 5th ed. New York: Harper Collins Publishers Inc.
- Jennings, R. N. (2008). *Transforming Civics and Citizenship Education in the Middle Years of Schooling: An Exploration of Critical Issues Informing Teachers' Theories of Action* . Available from: <http://eprints.jcu.edu.au/1238/>.

Lesser, L. Eric and Others. (2000). *Knowledge and Communities*. Boston: Butterworth
Heimann.

Wiersma and Jurs. (1990). *Educational Measurement and Testing*. Boston: Allyn and
Bacon.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้เพื่อศึกษา การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไข สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่องานวิจัยครั้งนี้จะได้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่าต่อการวางสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

3. ผู้วิจัยจะได้คำตอบของท่านสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับและจะนำ เสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

(นายอภิรัฐ ชัยรุ่งเรือง)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่านหรือเติมข้อความลงในช่องว่างในข้อคำถามนั้น

1) เพศ

หญิง ชาย

2) วุฒิการศึกษาของครู

ปริญญาตรี

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

ปริญญาโท หรือสูงกว่า

3) ประสบการณ์ทางการจัดการเรียนการสอน

ไม่เกิน 5 ปี

5-10 ปี

มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

คำชี้แจง โดยพิจารณาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จากนั้นให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับความคิดเห็นที่ตรง ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุด ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ท่านเห็นว่ามี การปฏิบัติระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านเห็นว่ามี การปฏิบัติระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นว่ามี การปฏิบัติระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านเห็นว่ามี การปฏิบัติระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านเห็นว่ามี การปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน					
1.1 ศึกษาหาความรู้ด้านโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551					
1.2 ทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551					
1.3 วิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีความน่าสนใจ					
1.4 วิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน					
1.5 วิเคราะห์และวางลำดับเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน					
1.6 ออกแบบการจัดการเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับ					

สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
ระยะเวลาที่กำหนด					
1.7 ออกแบบบทเรียนกฎหมายในชีวิตประจำวัน มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน					
1.8 วางแผนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงของแต่ละภาคเรียน					
1.9 ออกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน					
1.10 แสวงหาและจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน					
2. ขั้นตอนการจัดการจัดการเรียนการสอน					
2.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
2.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและซักถามปัญหา					
2.4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
2.5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้มีความหลากหลาย					
2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน					
2.7 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง					
2.8 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน					
2.9 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมี					

สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
2.10 สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนเอื้อต่อกิจกรรม การเรียนรู้					
2.11 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียน เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายใน ชีวิตประจำวัน					
2.12 ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
2.13 ใช้สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน					
2.14 ใช้สื่อการสอนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใน เนื้อหาที่เรียน					
2.15 ใช้สื่อการสอนที่ใช้มีความทันสมัยอยู่เสมอ					
2.16 ใช้สื่อการสอนที่ใช้มีความหลากหลาย					
2.17 ใช้สื่อการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ของนักเรียน					
2.18 ใช้สื่อช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ เรียนการสอนมากขึ้น					
2.19 ใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องเสียง เครื่องฉาย มีเพียงพอต่อความ ต้องการของนักเรียน					
2.20 ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ มีเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน					
3. ชั้นประเมินผลการจัดการเรียนการสอน					
3.1 มีการแจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักเรียน ทราบก่อนเรียน					
3.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้					

สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
3.3 การวัดผลและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่ เรียน					
3.4 มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนก่อน เรียน					
3.5 มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนระหว่าง เรียน					
3.6 มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนหลัง เรียน					
3.7 วิธีการวัดผลและประเมินผลที่ใช้มีความหลากหลาย					
3.8 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลมีความ เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.9 ความสอดคล้องความเข้าใจในการกำหนดวิธีการ วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง					
3.10 ศึกษาค้นคว้าความเข้าใจในทำเอกสารหลักฐาน การวัดผลและประเมินผล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความสอดคล้อง

แบบสอบถาม

ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วง
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแบบสอบถามการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 26 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย
ความหมายของคะแนน มีดังนี้

ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง +1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการแบบประเมินนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่
ต้องการวัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการแบบประเมินนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่
ต้องการวัด

ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง -1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการแบบประเมินนี้ไม่มีความสอดคล้องกับ
จุดประสงค์ที่ต้องการวัด

รายงานประเมิน	ความสอดคล้อง		
	+1	0	-1
1. ชั้นเตรียมการจัดการเรียนการสอน			
1.1 ศึกษาหาความรู้ด้านโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551			
1.2 ทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551			
1.3 วิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีความน่าสนใจ			
1.4 วิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน			
1.5 วิเคราะห์และวางลำดับเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน			

รายงานประเมิน	ความสอดคล้อง		
	+1	0	-1
1.6 ออกแบบการจัดการเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด			
1.7 ออกแบบบทเรียนกฎหมายในชีวิตประจำวัน มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน			
1.8 วางแผนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงของแต่ละภาคเรียน			
1.9 ออกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน			
1.10 แสวงหาและจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอน			
2. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน			
2.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา			
2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ			
2.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมและซักถามปัญหา			
2.4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน			
2.5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้มีความหลากหลาย			
2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งเร้าความสนใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน			
2.7 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง			
2.8 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน			
2.9 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์			
2.10 สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้			
2.11 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน			
2.12 ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง			

รายงานประเมิน	ความสอดคล้อง		
	+1	0	-1
2.13 ใช้สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน			
2.14 ใช้สื่อการสอนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่เรียน			
2.15 ใช้สื่อการสอนที่ใช้มีความทันสมัยอยู่เสมอ			
2.16 ใช้สื่อการสอนที่ใช้มีความหลากหลาย			
2.17 ใช้สื่อการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน			
2.18 ใช้สื่อช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น			
2.19 ใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องเสียง เครื่องฉาย มีเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน			
2.20 ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ มีเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน			
3. ชั้นประเมินผลการจัดการเรียนการสอน			
3.1 มีการแจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนเรียน			
3.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
3.3 การวัดผลและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน			
3. ชั้นประเมินผลการจัดการเรียนการสอน			
3.4 มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนก่อนเรียน			
3.5 มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนระหว่างเรียน			
3.6 มีการวัดและประเมินผลความรู้ของนักเรียนหลังเรียน			
3.7 วิธีการวัดผลและประเมินผลที่ใช้มีความหลากหลาย			
3.8 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน			
3.9 ความสอดคล้องความเข้าใจในการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง			
3.10 ศึกษาค้นคว้าความเข้าใจในทำเอกสารหลักฐานการวัดผลและประเมินผล			

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(.....)

(ผู้ประเมิน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของศึกษาสภาพ
การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

แบบทดสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

แบบทดสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ตารางที่ ข.2 ค่าความเหมาะสมของแบบสอบถามการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่							
	1	2	3	4	5			
ด้านเตรียมการจัดการเรียนการสอน								
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	5	5	4	5	4	4.60	0.54	มากที่สุด
2. ชี้นำการพัฒนาความรู้	5	4	4	4	5	4.40	0.54	มาก
3. ใช้ภาษาเหมาะสม	5	5	4	5	4	4.60	0.54	มากที่สุด
ด้านดำเนินการจัดการเรียนการสอน								
4. ความเหมาะสมของขั้นตอนการสอน	5	5	4	4	5	4.60	0.54	มากที่สุด
5. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	4	4	4	4.20	0.44	มาก
6. สื่อการสอนที่นำมาสอนมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	4	4	5	4.60	0.54	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของสื่อการสอนกับระดับความสามารถของผู้เรียน	5	5	4	4	5	4.60	0.54	มากที่สุด
8. ความเหมาะสมของเนื้อหา กับสื่อการ	5	5	4	4	4	4.40	0.54	มาก
ด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอน								
9. สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	4	4	4	4	4.20	0.54	มาก
10. สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	4	5	4	4.60	0.54	มากที่สุด
11. สามารถวัดและประเมินผลตามที่ระบุไว้	5	4	4	4	4	4.20	0.54	มาก
12. ส่งเสริมการวัดด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ	5	5	4	4	4	4.60	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ย						4.46	0.53	มาก

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๒๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษิต บุญทองแดง)
รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือ

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๒๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษิต บุญทองเถิง)
รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนแดงวิทยาคม

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเถิง)
รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนราศรีวิทยา

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๙๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนยางวิทยาคม

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่ายาววิทยา

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๒๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๐๖๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือ
และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ ครูประจำการ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตาม
วัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒
 ที่ ศศ พิเศษ/๒๕๖๑ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
 เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาคร ชัยนันทร

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
 หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
 วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒
 ที่ คศ พิเศษ/๒๕๖๑ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธินี อัดถากร

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
 หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
 วัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต ๒๖ ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒

ที่ คศ พิเศษ/๒๕๖๑

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

ด้วย นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง รหัสประจำตัว ๖๐๘๒๑๐๑๘๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทางสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

อภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง. (2563). การศึกษาสภาพและการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 4. วันที่ 21 กันยายน 2563. (น.412-426). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นายอภิรักษ์ ชัยรุ่งเรือง
วัน เดือน ปี เกิด	26 มกราคม 2527
ที่อยู่ปัจจุบัน	27 หมู่ 1 ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม 44130
สถานที่ทำงาน	ร้านซูซึยพีซผลได้ทำการค้าขาย
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยมารดาอยู่ที่ร้านในการค้าขาย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2564	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรการเรียนและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY